

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenovca ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Čiščenje na Slovaškem:

Energični ukrepi češkoslovaške vlade

Zaradi rovarjenja sumljivih elementov, ki so se zbirali okoli prof. Tuke, že svojčas obsojenega zaradi veleizdaje, in šefa propagandnega urada slovaške deželne vlade Macha, je bila osrednja vlada v Pragi prisiljena razpustiti v skladu z ustavnimi določbami prvo slovaško deželno vlado ter podvzeti stroge ukrepe za zaščito reda in edinstva češkoslovaške republike

PRAGA, 11. marca. d. Kakor javljajo iz Bratislave, so zbudili ukrepi praške vlade v slovaški javnosti pomirjenje in olajšanje. O teh ukrepih je bil izdan uradni komentar, ki pravi:

Češkoslovaški ustavni zakon o avtonomiji Slovaške, sporazum sklenjen 6. oktobra 1938 med različnimi slovaškimi strankami v Žilini in ki ga je odobrila tudi osrednja vlada kakor tudi pittsburski sporazum, na katerega se Slovaki opirajo pri svojih zahtevah po avtonomiji, pravijo, da tvorijo Češka, Moravska in Slovaška enotno zvezno državo. Proti tej tezi sta nastopila na Slovaškem prof. Tuka in šef odeda za propagando pri slovaški vladi Mach, ki sta se opirala na dvoumne elemente, in izkoristila slabost in neodločnost predsednika vlade Tisa in nekaterih drugih ministrov. Propaganda proti državnemu edinstvu je v zadnjih dneh zavzela tolikšen razmah, da sta predsednik republike in predsednik osrednje vlade smatrala za potrebno posredovati, da bi na ta način ohranila veljavnost ustavnih zakonov o avtonomiji Slovaške. Poleg tega so se začeli množiti na Slovaškem neredi zaradi slabosti slovaške vlade. Zato je predsednik republike in četrtke zvečer razrešil dolžnosti predsednika vlade Tiso, ministra za gospodarstvo Pružinskega, prometnega ministra in ministra za javna dela Turčanskega ter pravosodnega ministra Vanka. Člana slovaške vlade sta še nadalje ostala Sivak, ki je bil doslej podpredsednik slovaške vlade, a je sedaj postal predsednik ministrskega sveta, ter Teplanski, ki je obdržal resor finančnega ministristva. S to spremembo ni prizadet Karel Sidor, minister brez portfelja v slovaški vladi in član osrednje vlade v Pragi. Prav tako ni bilo nikake spremembe pri delegatih in skupnih resorih. Ta ukrep je bil podvzet edino zaradi tega, da bi se preprečilo delo proti češkoslov. edinstvu in da bi se okrepila red in mir. Ti ukrepi niso prizadeli niti slovaškega sporazuma v Žilini, tem manj, ker so v vladi ostali trije ministri, znani kot iskreni slovaški avtonomisti.

Novi predsednik slovaške vlade Sivak je bivši glavni urednik osrednjega glasila slovaške ljudske stranke, ki mu je sedaj glavni urednik minister Sidor. Novi predsednik slovaške deželne vlade Josp Sivak je bil rojen l. 1886 Studiral je pravo ter je bil član poslanskega kluba Hlinkove stranke. Poslanec je bil že od l. 1937 ter je bil tudi podpredsednik praškega parlamenta. V vladi dr. Tisa je bil minister za prosveto.

Listi poudarjajo dejstvo, da so bili odločni ukrepi osrednje vlade neobhodno potrebni za ohranitev miru in normalnega razvoja na Slovaškem v interesu edinstva češkoslovaške države, posebno pa Slovaške same, ki jo je bilo treba rešiti podtalnih elementov, katerih rovarjenje ni imelo ničesar skupnega s pravimi koristimi slovaškega naroda.

Iz Bratislave poročajo, da je slovaška javnost mirno sprejela te dogodke in da celo beležijo manifestacije odobravanja večine slovaškega prebivalstva. Prav tako podpirajo odlično pripravljenost in točno funkcioniranje državnih organov, ki so doslej svoji cili brez prehlivanja krvi. Na drugi strani poudarjajo, da je predsednik slovaške deželne vlade Sidor Sidor sprejel dogodke mirno in da spada med one osebnosti slovaškega naroda, ki so svojo usodo za vedno povežali z usodo bratov Čehov.

Sprejeto slovaški javnosti

BRATISLAVA, 11. marca. d. Ukrepe osrednje vlade v Pragi je sporočil slovaški javnosti včeraj ob 12.30 po radiu v Bratislavi slovaški minister Teplanski, ki je izjavil med drugim:

Predsednik republike je odredil prosvetnemu ministru Jožetu Sivaku, naj vodi do sestave nove vlade slovaške zadeve. Minister Sivak je odstopoval v Rim, kjer bo zastopal naš narod pri kronanju novega papeža. Pri tej priložnosti mi je naložil predsednik republike, naj zastopam predsednika vlade v vseh pravicah in vseh dolžnostih. Prevzel sem to teko in odgovornosti polno nalogo iz ljubezni in čuta dolžnosti do svojega naroda. Ne moremo dovoliti, da bi neprijetelj lahkomiselno ograjal drago pridobljeno svobodo. Zato bomo ostali zvesti geslu Hlinkove garde: Pozor vse dotle, dokler ne bo imenovana nova slovaška vlada, kar se bo kmalu zgodilo. Zagotavljam vam, dragi bratje in sestre, in vam, dragi nemški, madžarski in rusinski sovravljanji, da ne bomo imeli niti od znotraj niti od zunaj ovir, če se bomo te odgovornosti polne dni zavedali, da bosta blažostanje in bodočnost našega naroda za namreč disciplinirano, mirno, redom in marljivo delom. Ker so podtalni in parodu sovražni elementi skušali povzročiti pri nas nemire, smo varnostne organe pomnožili, da zavarujemo mir, z odločeli vojske, orožništva in policije. Ne glejte v tem dejstvu intervencije, ki bi

mogla ograjati našo svobodo. To so začeli ukrepi, ki jih bomo postopno preklicali, ko dobimo novo vlado. Svoboda naroda je zavarovana, predsednik deželne vlade pa ima nalogo sestaviti novo vlado.

Ob sklepu svojega govora je Teplanski pozval člane Hlinkove garde, naj pripomorejo k ohranitvi reda in miru, ter je prepričan, da bodo na Slovaškem vsi sodelovali za varnost domovine.

Nemška poročila o dogodkih na Slovaškem

BERLIN, 11. marca. i. Pred Narodnim domom v Bratislavi je prišlo včeraj do burnih demonstracij slovaških ekstremistov zaradi ukrepov osrednje vlade, ki je odstavila štiri slovaške ministre. Aretirana sta bila prof. Tuka, ki je bil svoječasno zaradi veleizdaje obsojen na 20 let ječe in pozneje izpuščen ter se je sedaj politično spet živahno udeleževal, ter vodja propagande za Slovaško Mach, ki so ju odpeljali v notranjost države. Včeraj je Češkoslovaško orožništvo zasedlo dijaški dom v Bratislavi, popoldne pa so ga znova prevzeli dijaki. Zvečer je prišlo v mesto iz okolice na tisoče pristave Hlinkove garde, ki so burno demonstrirali proti ukrepom praške vlade.

V Bratislavi je bilo proglašeno obsedno stanje. Po mestu patrolirala češko vojaštvo in orožniki ter drve oklopni avtomobili in celo tanki. Po vseh slovaških mestih je pripravljeno češkoslovaško vojaštvo.

Tajnik Hlinkove stranke Murgas je pozval Hlinkovo gardo na odločen odpor z letaki, ki jih je na tisoče raztrosil po mestu in deželi v letaku pravi: »V pretekli noči je bil nad slovaškim ljudstvom izvršen največji zločin v njegovi zgodovini. Ključni plačancev iz Prage se je polastila oblast in hoče s svojimi husitskimi metodami ustrahovati Slovake, toda, zapomni se, da se Slovaki ne bodo vdali nobenemu grozljaj in nobenemu nasilju in da bo ves narod v obrambi svojih pravic streljan kakor en mož.« Letak pravi tudi med drugim: »Slovaki, združite se s svojimi nemškimi tovariši iz narodne socialist. stranke, da boste lahko ščitili Slovake proti vladi in češkimi osvajačem. Živelo nemško-slovaško sodelovanje. Na naši strani sta dr. Tiso in Turčanski, ki nista izdala naroda.«

Med demonstracijami je množica večkrat pela »Horst Weselov« pesem, po govoru, ki ga je imel vodja Nemcev Karmasir pa je bila izobesena na poslopju nem-

ške stranke zastava s kljukastim križem. »Slovak«, oficijelno glasilo Hlinkove stranke, je bil zaplenjen.

DUNAJ, 11. marca. AA. »Wiener Neueste Nachrichten« poroč. iz Bratislave, da je Hlinkina garda zasedla snoči poslopje Živnostenske banke. Zandarmerija je obkolila trg pred banko ter razgnala manifestante s strelnim orožjem. Iz Prage prihajajo orožniki in redne čete, da pojačajo bratislavsko policijo.

Demonstracije Hlinkove garde

BRATISLAVA, 11. marca. AA. Vest o spremembi vlade je izzvala v Slovaški demonstracije, toda zaradi energičnih vojaških ukrepov ni prišlo do resnih incidentov. V Bratislavi je prišlo do spopada med policijo in Hlinkino gardo, ko je policija zasedala Hlinkin dom. Ranjeni so bili štiri orožniki in trije člani Hlinkine garde. »Narodni Noviny«, organ pravosodnega ministra, je prinesel senzacionalen članek pod naslovom »Tuka in Mach sta pripravljala upor Hlinkove garde«. Članek trdi, da bi do separatističnega upora moralo priti v ponedeljek.

BRATISLAVA, 11. marca. w. V obrtniškem domu se je včeraj nastanilo 150 čeških orožnikov in vojakov. Kmalu nato so se zunanji zbrali člani Hlinkove garde. Po nemških vesteh so prišli prvi streljali, nakar so streljali tudi pristavi Hlinkove garde. Med streljanjem je bil neki gardist dvakrat zadet v prsa. Množica je nato napadla nekoga polkovnika, mu slekila uniformo in jo potepala. Slovaški dijaki so nato demonstrirali pred domom, vzklikajoč: Kje je Tiso, kje je Mach, kje je Tuka?!

BRATISLAVA, 11. marca. AA. (DNB). Češke čete so snoči napravile kordon okoli nemškega konzulata, ker so pričakovali, da bodo Slovaki manifestirali za Nemčijo pred nemškim konzulatom. Čete so zasedle tudi prostore nemške stranke.

Nemški voditelj Karmasir je imel govor, v katerem je naglasil potrebo mirnega sožitja Nemcev in Slovakov, ki živijo v isti državi. Manifestanti so Karmasinov govor navdušeno pozdravljali. Policija je preprečila drugo manifestacijo, na kateri bi moral prav tako govoriti vodja nemške stranke.

Med aretiranimi je tudi bivši prosvetni minister Rezmak, ki je bil Sivakov pred-

nik. Načelnik štaba Hlinkove garde Murgas, za katerega so menili, da je bil aretiran, je na svobodi.

O aretaciji prof. Tuke se je zvedelo naslednje: Včeraj ob 6. zjutraj sta se ustavila pred Tukičinim stanovanjem dva oklopna avtomobila, iz katerih je stopilo več do zob orožnikov čeških vojakov, ki so odšli v stanovanje ter odpeljali prof. Tuko v enem izmed omenjenih blindiranih avtomobilov.

Izjava voditelja Nemcev na Slovaškem

BRATISLAVA, 11. marca. AA. Šef nemške propagande na Slovaškem prof. Hauskhert je izjavil, da se nemški narodni manjšini na Slovaškem ni ničesar bati, ker stoji za njo velika Nemčija. V primeru potrebe bo nemška stranka sklicala Nemce, za sedaj pa naj se ne vznemirjajo.

Red in mir zagotovljena

PRAGA, 11. marca. AA. Na Slovaškem je zaradi energičnih vojaških ukrepov zavladal mir in red. V Pragi so bila včeraj pogajanja za sestavo nove slovaške vlade. Predsednik slovaškega parlamenta Sokol je dospel včeraj popoldne v Prago kjer sta ga takoj sprejela predsednik republike Macha in predsednik vlade Beran. Zvečer je Sokol odstopoval v Bratislavo, kjer je stopil takoj v zvezo z vodilnimi političnimi osebnostmi. Ako se mu bo posrečila njegova misija, se bo vrnil takoj v Prago. V praških krogih so dogodki na Slovaškem izzvali pravo senzacijo. Vse prebivalstvo odobrava nastop vlade. Poljski, nemški in italijanski poslaniki so popoldne obiskali ministra za zunanje zadeve dr. Chvalkovskega ter zaprosili podatke o položaju. Chvalkovski jim je izjavil, da so ukrepi na Slovaškem popolnoma notranja zadeva Češkoslovaške in da niso v nobeni zvezi z zunanjo politiko češkoslovaške republike.

Vlada gospodar položaja

PRAGA, 11. marca. AA. (Reuter). Po ostrih ukrepih, ki jih je snoči podvzela na Slovaškem češkoslovaška vlada, je ponovno povsod zavladal mir in red. Vlada je popolnoma gospodar položaja. Več članov razpuščene Hlinkove garde je bilo konfiniranih v vlačičah, drugi pa so bili odpeljani na Moravsko.

Položaj v Madridu je še vedno nejasen

Komunistični uporniki so v predmestjih še vedno v premoči

MADRID, 11. marca. i. Boji med komunisti in četami generala Miaje divjajo dalje. Središče mesta je sicer delno že očiščeno, v predmestjih pa se komunisti trdovratno drže. Zabarikadirali so se v posamezne hiše, odkoder streljajo na Miajeve čete. Sredi mesta so se včeraj spopadli tudi s tanki, a nad mestom se je razvila letalska bitka, v kateri je bilo eno komunistično letalo sestreljeno. Komunistom se je posrečilo, da so zasedli del magistrata in del guvernerjeve palače. Sredi borbe so bile včeraj tudi na eni glavnih madridskih ulic, na Alcali, ter v bližnjem gozdu. Direktorij generala Miaje in polkovnika Casada, ki je doslej postopal z uporniki precej obzirno, je včeraj sklenil, da bo brezobzirno in z vsemi sredstvi zatrl komunistično vstajo. General Miaje je dobil včeraj pomoč s fronte z Guadarrame in so njegove čete po liutih bojih zasedle guvernerjevo palačo ter poslopje telefonske družbe Komunisti so imeli velike izgube. Po madridskih ulicah neprestano rezljajo strojnice in drvijo tanki v vseh smereh, a sanitetci imajo polno dela. Doslej še ni povsem jasno, kdo je gospodar položaja v Madridu. Zdi se, da general Miaja obvlada središče mesta, komunisti pa so v premoči v predmestjih.

Ponočni boji

MADRID, 11. marca. AA. Ponoči so se borbe med komunisti in četami generala Miaje nadaljevale. Posebno hude so bile v predmestjih. Čete sveta za narodno obrambo napadajo iz parka Retiro sedež komunistične stranke. Obstaja bojazan, da se v poslopju komunistične stranke nahaja večje število talcev. Glavne čete komunistov so v severovzhodnem delu mesta. Uporniški oddelki so zasedli v glavnem hribe okoli dirkališča. Davi so se operaci-

je nadaljevale ter so že številne ulice prestolnice očiščene.

Anglija za zaščito svojih ladij

LONDON, 11. marca. AA. Včeraj je nek nacionalistična križarka ustavila angleški parnik »Stengate« 23 milj severno od rta San Antonio ter ga pozvala, naj pluje v luko Palmas. »Stengate« je radiografsko javil angleškemu mornariškemu ministrstvu zahtevo nacionalistične križarke ter zaprosil za pomoč.

Angleško mornariško ministrstvo je izdalo radiotelegrafično križarkama »Intrepid« in »Impulsive« nalog, naj takoj osvobodita parnik »Stengate«. Omenjeni križarki sta osvobodili parnik »Stengate« ter ga spremili v Gibraltar. Parnik »Stengate« ima 1.289 ton ter se je vračal iz Valencije, kamor je pripeljal življenjske potrebščine.

LONDON, 11. marca. i. Angleške vojske ladije, ki križarijo na Sredozemskem morju in v španskih vodah, so dobile nalog, naj takoj napadejo vsako špansko podmornico ali vojni ladijo, ki bi brez poriva napadla ali celo potopila kak angleški parnik ali trgovsko ladijo. Angleški in francoski listi poudarjajo v zvezi s tem, da je to popolnoma v skladu s Halifaxovo izjavo v zgornji zbornici.

Anglija ni priznala Franca kot vojne stranke

LONDON, 11. marca. AA. Snoči je bilo izdano uradno poročilo, da je Anglija sicer priznala vlado generala Franca de jure, da pa to ne pomeni, da mu je priznala pravico vojujoče se stranke.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Angleška sodba o mednarodnem oplozaju

Angleški tisk presoja optimistično okoliščine za nadaljnji razvoj mednarodnih odnošajev

LONDON, 11. marca. br. Današnji dnevniki priobčujejo članke, ki izražajo velik optimizem glede nadaljnega razpieta mednarodnih odnošajev. Italijanske neuredne zahteve po Nici in Korziki imajo bolj značaj kupčije, prav tako se ne morejo vzeti za resne italijanske aspiracije po Džibutiju in Tunisu. Sedanja napeti položaj bi se trenutno zboljšal, kakor hitro bi prišlo do kake nove razorožitvene akcije ali vsaj prizadevanja za zmanjšanje oboroževanja. Na vsak način je novi položaj

v Španiji znatno olajšal mednarodno nepetob. V londonskih političnih krogih je vzbudila vest, da so bile članke v Nemški hladno sprejeli, precejšnje začudenje. V Berlinu so namreč izjali danes poluradno izjavo, v kateri je izražena nemška ne-pripravljenost za zadevno sodelovanje. To poročilo pravi med drugim, da se morata Anglija in Amerika prej moralno in duhovno demobilizirati in šele potem bi lahko imela njuna prizadevanja za pomirjenje nekakšen pravi pomen.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS z dne 11. III. 1939

Kranjska gora-Vršič 1515 m: —5, delno oblačno, 15 cm pršča, 50 cm podlage, Rateče-Planica 870 m: —5, sončno, osonje 20 cm snega, sren, Planica-Slatna 950 m: —5, sončno, 30 cm snega, sren, Pokljuka 1300 m: —3, sončno, 10 cm pršiča, 50 cm podlage, Dom na Komni 1520 m: —5, sončno, 150 cm snega, srenec, Dom na Voglu 1540: —4, sončno, 140 cm snega, pršič, Triglavsko jezero 1683 m: —8, sončno, 215 cm snega, pršič, Dom na Krvavcu 1700 m: —7, sončno, 75 cm snega, osonje pršič, prisojno sren, Velika planina 1558 m: —8, sončno, 55 cm snega, osonje pršič, prisojno sren, Mozirski koča 1333 m: —4, sončno, 60 cm snega, pršič, mirno, Koča na Šmrčkovcu 1818 m: —5, sončno, 64 cm snega, pršič, mirno, Koča na Pesku 1382 m: —6, delno oblačno, 15 cm pršča, 50 cm podlage

Smrtna nesreča

Ljubljana, 11. marca. Proti jutru v noči od četrta na petek se je smrtno ponesrečil sprevodnik bratovornega vlaka na progi Postojna-Ljubljana Franc Martinšek. Približno ob štiri zjutraj je prispel tovorni vlak s skupino železničarjev na Verd, kjer se pa ne ustavilja. Kor proga med Logatecem in Borovnicno precej pada, je Martinšek, da bi čim vestneje izpolnil svojo dolžnost, da je zaviral tri vozove. Najbrž mu je pri zadnji spodranilo, padel je pod kolese, ki mu je prerezalo prsni koš, da je bil takoj mrtev.

Pokojni je bil iz ugledne železničarske družine iz Kresnic, Zapuška starse, brate in sestre. Življenje je izgubil v izpolnjevanju svoje službene dolžnosti, v naporni in odgovorni železničarski službi. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

Borzna poročila.

Curth, 11. marca. Beograd 10.—, Pariz 11.6575, London 20.625, New York 439.625, Bruselj 73.975, Milan 23.13, Amsterdam 233.50, Berlin 176.45, Praga 15.025, Varšava 83.—, Bukarešta 3.37.

Luis Trenker

Opojnost belih planin in vselega športnega življenja v tem filmu bo prevzela vsakega gledalca! — DANES PREMIERA!

znameni popularni alpinist in tvorec velikih planinskih filmov, se vam bo predstavil v svojem najnovejšem in edinem letošnjem alpinističnem filmu — v veseligr!

Kino Union — tel. 22-21

Lavina ljubezni

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, v nedeljo ob 10.30 uri (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Važne stanovske naloge

je začelo reševati Društvo slovenskih književnikov — Zanimiva poročila z občnega zbora

Ljubljana 11. marca Društvo slovenskih književnikov je imelo sredi občin zbor. Predsednik prof. Fr. Koberler je poudaril, da se je lotilo društvo, ki je bilo dolgo let samo reprezentativno društvo, važnih stanovskih nalog, zlasti v zvezi z avtorskim zakonom. Društvo je začelo reševati to važno vprašanje skupno s predstavniki hrvaških in srbskih književnikov. Postavilo se je pa na stališče, da je mogoče uspešno zaščititi avtorske pravice le na podlagi samostojno in avtonomno organiziranih društev v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Ze v januarju so se odborniki posvetovali o tem vprašanju za zastopniki srbskih književnikov v Beogradu, dne 2. aprila pa bodo svoje predloge za kar najbolj uspešno zaščito avtorskih pravic predložili delegati na sestanku, ki bo v Zagrebu. Razstava slovenske knjige je bila castno delo društva v pretekli poslovni dobi. Razstava je vzbudila veliko zanimanje in je imela velik moralen uspeh. Banska uprava in mestno poglavarstvo sta društvu za prireditve razstave poklonilij izdatno podporo.

V razsodišču sta društva člana Fran Albrecht in Božidar Borko. Zvezo knjižarnarjev je društvo pozvalo, naj ne zapostavlja slovenskih knjig v knjižarniških izložbah. Na poziv društva ni dobilo odgovora. Društveni odborniki so sodelovali pri mnogih kulturnih prireditvah. Tudi število članov dokazuje krepko aktivnost društva. Časten član društva je Oton Zupančič. Pristopilo je 17 novih članov, dva sta izstopila. Danes ima društvo 46 članov. Naloga društva bo, da zbere pod svoj krov vse književnike. Če izzvamemo brošuro o slovenski knjigi, ki jo je izdalo ob priliki razstave, društvo v 20 letih ni zmoglo izdati kakšne publikacije. Glede tega je zaostalo celo za Pisateljskim društvom, ki je obstajalo pred vojno v težkih razmerah. Prav občutna vrzel je pri nastopi v pregledih sorodnih literatur. Naloga društva bi bila, da vsaj periodično izdaja poročila o najpomembnejših novostih dejih med Hrvati, Srbi, Bolgari, Čehi Poljaki in Rusi. Malemu narodu je razglednost potrebna posebno danes, ko marsikje rušijo svet kulturi so. vražne sile. Luč in zrak in obzorje so pa za nas življenjskega pomena. Društvo naj tudi razpiše nekaj skromnih nagrad za spodbudo mladega pisateljskega naraščanja.

Tajnik Jože Pahor, ki je prevzel tajniške posle med poslovnim letom po g. Seliskarju, je poročal, da je društveno delovanje oživeło zaradi vprašanja o zaščiti avtorskih pravic. Društvo hoče ustanoviti svojo poslovavnico za pobiranje taintjem. Vodili bi jo književniki sami in ne zasebni interesi, kakor doslej. Vprašanje se še ni dokončno rešilo a upati je, da bo ugodno rešeno dne 2. aprila v Zagrebu.

Blagajničarka ga. Milena Mohoričeva je poročala da ima društvo okrog 24 000 din premoženja. Dr. Gruđen je v imenu nadzorstva predlagal razrešnico. Poročila in predlogi so bili soglasno z odobravanjem sprejeti.

Za predsednika je bil vnovič izvoljen prof. France Kobler za podpredsednika Fr. Albrecht, za odbornike pa Milena Mohorič, Bratko Krefc, France Vodnik, Mile Klopčič, Jože Pahor in Ivan Matašič. V nadzorstvo so bili izvoljeni: dr. Ivo Gruđen, dr. Jože Lavrenčič, Milan Kajč, Ivan Zorc in Gustav Strniša.

Pri slučajnostih sta predsednik in Bratko Krefc poročala, kako je z zakonom o avtorskem pravu in kako se sedaj zakon pri nas izvaja. Književniki so ugotovili razne neurednosti in nevednosti, zato je potrebno, da se ustanovi poslovavnica društva, ki jo bodo vodili sami književniki in s tem zaščitili svoje interese. Članarino je občni zbor določil na 12 din letno, doslej je znašala 25 din. Bratko Krefc je pozdravil zastopnika Marihorskega umetniškega kluba g. Kajča, da bi marihorski organizirani književniki bili bolj aktivni. O. Kajč je izjavil, da namerava marihorski klub v celoti pristopiti v ljubljansko društvo. Ga. Milena Mohorič je predlagala, naj se društvo leti vseh poročil stanovskih vprašanj, tako vprašanja bolniškega zavarovanja, starostnega zavarovanja, vprašanja doma slovenskih književnikov itd. O vseh teh važnih stanovskih in socialnih vprašanjih bo odbor razpravljajal.

S prireditvijo »Razstava slovenske povojne knjige« je društvo izvršilo kulturno dejanje. Sodelovali so kulturni delavci ne glede na politično prepričanje. Razstava je pokrepila narodno samozavest, ki jo je pri nas kaj malo. Ob tej priliki je omenil klavnost naše bibliografije. Za razstavo je bilo treba iskati založniških seznamov, da se je ugotovilo, kaj se je sploh izdalo po vojni. Sestavili je bilo treba imenike izdanih knjig. Pri izbiranju knjig so se sproti sestavljali katalogi, da smo dobili vsaj približno sliko slovenske književne proizvodnje po vojni. Drugod vodijo svojo kulturno bilanco drugače kot mi. Zato naj bo ena prvih nalog Društva slovenskih književnikov, da se odselej samo loti sestave »slovenske bibliografije«. Slierno resno delo mora imeti svojo bilanco. Tako bi vsaj za bodoče vodili pregled o razvoju slovenske knjige in videli bi, kakšne so potrebe in nujnosti za njen razvoj. Razstavo je obiskalo okrog 8000 ljudij.

Prireditev razstave je društvo tako zaposila, da ni moglo uresničiti drugega velikega načrta, to je sestanev vseh slovenskih književnikov. Čas in razmere silijo, da se slovenski književniki zblizajo in pogovore o mnogih vprašanjih.

Banska uprava in mestno načelstvo sta izvedli hvaljevredno pobudo da se nagradijo vsako leto najboljša slovenska dela.

Skoda je bila cenjena na 12 milijard dinarjev in je bila to res največja požarna katastrofa, kar jih pomni svet. Preplašeni in obupani prebivalci so iskali rešitev pred neznošno vročino požara v valovih jezera, kajti vsaka druga pot — vsak drug izhod iz plamenov je bil nemogoč. Da bi rešili vsaj zadnji del mesta, je vojaštvo cele ulice hiš razstrelilo z dinamitom in res z nadnaravno silo in trudom se je posrečilo končno zaustaviti požar.

In kaj zmore Amerika? V pičlih 4 letih ni bilo več sledu tega požara. Zrasle so nove lepše in večje zgradbe, palače, nebotičniki, tako da je ravno ta katastrofa pripomogla k razvoju mesta, ki je danes sesto največje na svetu.

Ta zgodovinski dogodek, ves mrzlični razvoj mesta v desetletju pred požarom, kakor največja požarna katastrofa tvori snov najbolj senzacionalnega vefilma.

Filmska družba Fox je pred leti izdelala sličen film o potresu v San Franciscu, kakor omenjeni film, je tudi »Chicago v plamenu« baziran na historični podlagi. Celoletno so nabirali podatke načrte, slike itd. v muzejih in privatnih arhivih. Celih 50 hektarov ob obali umetnega jezera v Hollywoodu je obsegalo rekonstruirano

mesto in so znašali stroški zanj v naši valuti 30 milijonov dinarjev. Sloviti Palmer House hotel, čigar jedilnica je bila tlakovana s srebrnimi dolarji, katerega pa so pred 4 leti podali — je bil točno po originalu na novo zidan. In vse to je bilo tekom par ur v plamenih. Požar se je širil s tako naglico, da so morali deloma stavbe na novo postavljati in jih ponovno sežigati, kajti kamere niso bile v položaju s tako naglico fotografirati. Nad 2000 komparsov je moralo iskati zatočišče — kakor pred 70 leti — v umetnem jezuru, na čigar robu so postavili 35 m visok stolp, odkoder so snemali film.

Elita igralcev Fox filmske družbe — na čelu simpatični Tyrone Power in Don Ameche ter krasotica Alice Faye — poleg 3000 komparsov — podajo živo sliko in hotenje takratnega življenja.

In v vsej tej požarni katastrofi poteka usoda ugledne irske rodbine, s pretresljivo bogato vsebino. Film ima skozi in skozi tempo in ga Kino Matica z današnjim dnem predvaja v nemški verziji. Zela vsakogar naj bo, film čimprej videti, ker ostane le nekaj dni na sporedu. Vstopnice si nabavite v predprodaji, 854

Jubilej učiteljske organizacije

Veliko učiteljsko zborovanje v Ljubljani — Pred 70 leti je bila ustanovljena prva učiteljska organizacija na ozemlju bivše Kranjske

Ljubljana, 11. marca Naše učiteljsko praznuje te dni velik praznik svoje stanovske organizacije. Pred 70 leti je bila ustanovljena prva učiteljska organizacija na ozemlju bivše Kranjske in v ta namen je sreska učiteljska organizacija iz Litije priredila danes dopolne veliko jubilejno zborovanje v dvorani Kina Matice Udeležba je bila zelo lepa in zastopanih je bilo 11 sreskih organizacij. Dvorana je bila povsem zasedena. Predsedoval je predsednik litijske organizacije g. Jože Zupančič.

ko je prodrlo spoznanje, kakor potreben je skupen nastop učiteljstva pri zahtevah za ureditev neurejenega gmetnega in pravnega položaja učiteljstva in v stremiljenjih za izpolnitev šolstva in prosvete. Govornik je ponovil zahteve, ki jih učiteljska organizacija predlaga v zadnjem času ter izrazil upanje, da bo prodrla z njimi. Spominjal se je ustanovitelj prve stanovske učiteljske organizacije ter izrekel tudi priznanje njenim naslednicam, sreskim organizacijam.

Predsednik je v uvodu pozdravil številne udeležence med njimi tudi dva učiteljska veterana učitelja Tomana iz Moravca in Hitija iz Kamnika, dalje številne šolske nadzornike, vodstvo sreske organizacije predvsem pa zastopnika izvršilnega odbora JUU prvega podpredsednika Stjepana Kračevića. Pred prehodom na dnevni red so bile sprejete brzojavke vse z iste vsebine. Postali so jih predsedniku vlade, prosvetnemu ministru, predsedniku senata in predsedniku narodne skupščine. V njih prosijo za povijanje prejemkov, za ukinitje vseh razlik med učiteljstvom, dalje da bi bila napredovanja bolj pospešena ter da bi popravili vse krivice, ki jih je učiteljsko pretrpelo zaradi premestitev.

Zelo obširno poročilo o organizacijskem delovanju izvršilnega odbora je podal Stjepan Kranjčević. Njegove ugotovitve so učinkovale vprav senzacionalno, saj je navedel nekaj lepih uspehov, ki jih je izvršilni odbor izvojeval v zadnjem času s svojimi intervencijami pri predsedniku vlade in prosvetnem ministru. Tako je že povsem zanesljivo, da je z amandmajem v finančnem zakonu odpravljen zloglasni učiteljski celibat. V finančni zakon pa je sprejetih še mnogo drugih amandmajev, ki se bo po njih pravni in gmetni položaj učiteljstva znatno izboljšal.

Predsednik Jože Zupančič je v svojem govoru orisal pomen učiteljskega stanovskega gibanja pred 70 leti ter opozoril na glavne zahteve učiteljske organizacije danes. Podpredsednik izvršilnega odbora JUU S. Kranjčević je v daljšem govoru razvil misli o vlogi učitelja med narodom in delo stanovske učiteljske organizacije. Spominjal se je hudih bojev učiteljske organizacije v zadnjih letih v obrambo svoje neodvisnosti ter naglasil, da je zdaj konec teh bojev, češ saj je sam minister prosvete dejal, kako potrebna je neodvisna učiteljska organizacija. Omenil je tudi prizadevanje sedanjega prosvetnega ministra, da bi se popravile naše prosvetne razmere. Spreporivil je tudi predsednik sekijske organizacije Metod Kumelj ter dejal, da so naloge učiteljske organizacije danes v glavnem iste, kakor pred 70 leti.

Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo knjižničarja sekijske organizacije Jela Črnežiča o zgodovini učiteljskega stanovskega gibanja. Tudi to poročilo, prav za prav razprava, ki je najbolj objavljena v eni izmed naših revij, je bilo zelo obširno. Dalje je razpravljalo o potrebi spremembe učn h načrtov Rudolf Kobilica, pedagoški vodja beograjske politkunske šole. Vsa poročila so bila na višini ter je bil spored dostojen jubilejnega zborovanja. Sprejeta je bila tudi resolucija, v kateri zborovalci ugotavljajo, da je njihov gmetni položaj spriču podražitev življenjskih potrebščin ne vrzhen ter zato zahtevajo povijanje prejemkov na eksistentni minimum. Dalje zahtevajo odpravo vseh razlik med prejemki učiteljev in poročenih učiteljic ter da bi jim vrnili rodbinsko doklado za zeno in po vijšali za otroke. Ministrstvo prosvete naj nujno reši vse za napredovanje vlozene prošnje in naj se strogo drž določil o rangnih listah. Vsa poročila in resolucija so bila sprejeta z odobravnjem.

Za vrnitev draginjskih doklad

Ljubljana, 11. marca Jugoslovenska ženska zveza, sekcija za dravnico banovino ki se clovekoljubno oglašuje vselej in vsakokrat, kadar je v stiski in sili katerikoli sloj ali skupnost naroda, pripride drevi v Delavski zbornici ob 20. veliko javno zborovanje pod naslovom

ZA NASO DRUŽINO

Kakor že septembra meseca 1. 1937. bo tudi to pot zahtevala, da se prejemki javnim nameščenecem, upokojnecem in delavcem zvišajo vsaj na življenjski minimum. Le tako si bodo mogli mladi nameščeneci ustvariti družino, ki je pogoj narodovega uspevanja.

Jutri na koncert na Ježico

Naše pevsko društvo »Zora«, ki deluje že dolgo vrsto let, pa je zadnjih par let običajno sodelovalo le z nekaterimi točkami pri raznih praznikih, ki pa se je lani in letos zopet krepko poživilo. Prireditelj in vodja koncerta, ki bo ob 8. uri v Stožičah svoj koncert. Prireditelj so ga pod vodstvom marljivega pevovodje g. J. Gregorca. Koncert bo vsebinsko zelo bogat in bo nudil res pravi pevski užitek. Spored obsega 19 točk med drugimi: Aljaževa »Na dan«, Jenkovo »Što čutiš Srbe ne tužni«, Ventur »Nivo« »Zvezde žarijo pokoino«, rusko narodno »Razbojnik« in druge. G. Gregorc bo za zapel »Če na poljane«, »Lukretija Borgija« in »Moje

Sokol

Ponovitev akademije Ljubljanskega Sokola

V telovadnici Narodnega doma bo drevi ob 18.30 mladina Ljubljanskega Sokola ponovila telovadno akademijo, ki je že prejšnjo soboto doživela popoln uspeh. Pešter in bogat spored bo nudil vsem posetnikom izreden užitek. Ker vlada za akademijo veliko zanimanje, prosimo vse p. n. posetnike, da si nabavijo vstopnice že dopolne in popoldne v pisarni Ljublj. Sokola. Spored bo obsegal nastopne točke: 1. uvodna koracična, igra društveni orkester, 2. prihod naraščajnega prapora, 3. jubilejne proste vaje za zlet v Ljubljani, dečki 4. jubilejne proste vaje, deklice 5. šestnajstotica, moški naraščaj, 6. vaje na gredi, ženski naraščaj, 7. raznoterosti moške in ženske dece, 8. raznoterosti moškega in ženskega naraščaja, 9. hkratni preskoki preko treh konj, moški naraščaj, 10. češki narodni plesi, deca, 11. vaje z žogami, ženska deca, 12. »Le napreje, moška deca, 13. osmorica, ženski naraščaj, 14. Pohod, simbolične proste vaje, moški naraščaj, 15. odhod naraščajnega prapora in zaključna koracična.

Bogat spored in izvrstna izvedba nam jamčita za popoln uspeh akademije. Vstopnice stojišča po 2 din, sedeži po 4 din. — Akademija je namenjena predvsem mladini vabimo pa tudi članstvo, da si jo ogleda v čim večjem številu. Drevi vsi v Narodni dom!

— Ljubljanskega Sokola mladinska telovadna akademija se bo danes ponovila. Začetek točno ob 18.30. Vstopnice so v predprodaji v društveni pisarni v Narodnem domu. Sedeži din 4, stojišča din 2. — Sokolsko društvo Ljubljana. Vič javlja svojem članstvu, naraščaju in deci žalostno vest, da je v petek 10. t. m. po dolgem trpljenju umrl naraščajnik Franci Goršič. Na začinjo pot bo pokojnega zvestega pripadnika spremlilo društveno odposlanstvo naraščaja s praporom, ostali pripadniki pa v civilu z znakom. Zbirališče v nedeljo ob triletur na 4. pred mrtvašnico splošne bolnice. Bratu Franciju bomo ohranili topel sokolski spomin.

Beleznica

KOLENDAR DANES: Sobota, 11. marca katoličani: Sofronij, Kristof Milanski. JUTRI: Nedelja, 12. marca katoličani: Gregor Veliki. DANAS NJE PRIREDITVE KINO MATICA: Chicago v plamenu KINO SLOGA: Sen k sreči! KINO UNION: Lavina ljubezni KINO MOSTE: Tarantela in Ločena žena KINO SISKKA: Tiha noč — sveta noč MLADINSKA AKADEMIJA LJUBLJANSKEGA SOKOLA ob 18.30 Narodni dom MEDNARODNI PLES ob 20. v Kazini I. KOLESARSKI PLES ob 20. v velikih dvorani hotela »Metropole« SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE »Peč« ob 20.15 Mestni dom SLOVENSKA SEKCIJA JUGOSLOVENSKE ZENSKSKE ZVEZE »javno zborovanje za našo družino« ob 20. v dvorani Delavske zbornice DRUSTO »SOCA« spominski večer Ivanu Cankarju ob 20.30 pri »Levu«

PIREDITVE V NEDELJO KINEMATOGRAFI ISTI SPORED HUBADOVA ŽUPA občni zbor ob 10. v Hubadovi dvorani Glasbene Matice DRAVSKI BANOVINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA občni zbor ob 10. v sejni dvorani mestnega magistrata UDRUZENJE DAVCNIH IZVRŠEVALCEV občni zbor ob 10. v restavraciji »Novi svet« ZDRUZENJE TRAFIKANTOV, občni zbor ob 15.30 v lovski dvorani hotela Miklič SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Pepelka« ob 10.30 in ob 15.30 Mestni dom LUTKOVINI ODER SOKOLA I. NA TABORU »Jurček na Marsus« ob 15.30 SOKOLSKI ODER NA VICU »Dve Martički« ob 17. v Sokolskem domu

DEZURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta MESTNO DEZURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljal od sobote od osmih zvečer do ponedeljka od osmih jutraj mestni zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljska cesta 15/II, telefon št. 32-84.

Od spod sira

Nedelja popoldne. Na postaji v Ratečah se je zbralo nad 300 smučarjev in smučark. Iz Planice in Tamarja so se vrnili, da se odpeljejo proti Jesenicam. Pecej mrzla burja brlje in mede, kakor sredi zime. Tudi če nisi prepoten, te stresa. Pri postaji je sicer gostilna, toda mnogo pretesna, da bi mogla vsa množica smučarjev in smučark počakati v nji do odhoda vlaka. Tudi v čakalnici je mnogo premalo prostora. Zunanaj v burji in snegu morajo stati, izpostavljeni nevarnosti, da se prehladi.

Dobrih 50 korakov od postajnega postopja pa stoji vlak, pripravljen, da odpelje smučarje proti Jesenicam. Toda šele ob določen uri. Prav. Red mora biti, Ali bi pa ne mogla železniska uprava v takih primerih dovoliti smučarjem, da bi zasedli vagono malo prej, da bi jim ne bilo treba na prostem prezebiti? Mislimo, da bi ne bili kršeni nobeni pravilniki, če bi smeli stopiti smučarji v vlak četrt ure pred odhodom, ko prazni vagoni itak že stojjo v neposredni bližini postaje.

Smučarji bodo železniški upravi gotovo hvalčili, če se ne bo ponovilo to, kar se je zgodilo v Ratečah v nedeljo in najbrž že večkrat.

Naše gledališče

DRAMA Začetek ob 20. uri Sobota, 11. marca: ob 15. uri: Hlapci. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Zene na Niskavuoriju. Izven. Znižane cene. Nedelja, 12. marca: ob 15. uri: Hollywood. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Uplnik, na plan! Izven. Znižane cene

OPERA Začetek ob 20. uri Sobota, 11. marca: Jesenski manevri. Red A. Nedelja, 12. marca: ob 15. uri: Trubadur. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Ančka. Izven. Znižane cene

Iz Trbovelj

— Slavija : Amater. Za nedeljo 12. tm. je povabil tukajšnji Amater v goste SK Slavijo iz Ljubljane. Moštvo tukajšnjim športnikom in publikii še ni dobro znano, ker nastopi prvič na naših tleh. Tekma obeta biti zanimiva, zlasti ker namerava Amater v tej tekmi preizkusiti svoje moštvo in izmenjati in izpopolniti gotove vrzeli ter tako postaviti svoje kompletno moštvo, ki bo že 19. tm. nastopilo v prvenstveni borbi z Jugoslavijo iz Celja. Tekma se začne ob 15.30 na igrišču Amaterja

— Mladi prirede v nedeljo 12. tm. ob 10. uri dopoldne in dvorani gostilne Forte dve javni predavanji in sicer o temi »Demokracija« Zvonimir Miklavčič in »O tovarištvu kot prvini družbe« (Fran Kozar). Eno kot drugo predavanje vsebuje daljši ciklus po gornji temi, ki ga bodo izpopolnjevali še drugi predavatelji, ki bodo temu predavanju v tej sezoni še sledili. Opozarjamo občinstvo na ti dve predavanji domačinov. Vstopnine ni.

SPORT

— JASO ekskurzija: Jutri v nedeljo se vrši ekskurzija na državno prvenstvo v skokih v Planico. Zbirališče pred kolodvorom. Vožnja četrtinska. Bodite na mestu zbirališča vsi točno ob 5.30.

Težak gmetni položaj davčnih eksekutoriev

Jutri se zbero v Ljubljani dnevničarji vseh davčnih uprav v Ljubljani

Ljubljana, 11. marca Jutri se sestanejo v Ljubljani dnevničarji vseh davčnih uprav v dravski banovini. Da prouče svoj obupni položaj in ga prikažejo merodajnim činiteljem. Ob tej priliki hočejo tudi javnosti prikazati gmetni položaj tako osvovraženih eksekutoriev.

dneh javiti na svojem novem službenem mestu in to na lastne stroške. Mnogi med njimi so poročeni in v primeru premestitve se morajo zadolžiti in nihče jih ne vpraša, kje si dobil, kako boš vni, kajti ob določenem času morajo biti na mestu ali pa... Ugodnosti na železnici tudi nimajo. Svoj čas so jih imeli, pa so jim jih zopet vzeli.

Do leta 1932-33 so bile naše davčne uprave brez naraščaja, medtem ko so stari uradniki odhajali v velikem številu v svoj zasluženi pokoj. Naenkrat pa se je pokazalo, da primanjkuje moči na naših davčnih upravah, žal na tudi kreditov za nastavitve novih uradnikov. Pa so si mislili: nastavitve ljudi, ki si bodo sami zaslužili svojo plačo. In res so začeli sprejemati v službo mnogo dnevničarjev proti neodrejenim mesečnim nagradam dočim su upravam naročili, da točno predpisujejo in izterjajo eksekucijske stroške in s tem denarjem izplačujejo dnevničarjem mesečne nagrade. Začela se je prava gorja za temi eksekucijskimi stroški, katere je moral po večini plačati oni davkoplačevalec, ki ni mogel pravočasno zbrati skupaj potrebne vsote in je zato moral plačati kazen. Že kot davčnega uslužbenca ga ljudje gledajo postrani, kaj bi pa šele bilo, ko bi vedeli, da je plačan z onimi dinarji, s katerimi je bil davkoplačevalec kaznovan, ker ni imel denarja za kritje svojih davčnih obveznosti.

Položaj dnevničarjev je vse prej kot zavidanja vreden. Njih bodoštvo je zavita v temo in zato ni čuda, da v vedno večjem številu zapuščajo svoja mesta in si iščejo službe drugod, pri tem pa uporabljajo v državni službi pridobljeno znanje v korist novega delodajalca, državi pa v škodo. Ostali pa čakajo na 1. april da jim novo proračunsko leto prinese zboljšanje položaja.

Chicago v plamenu

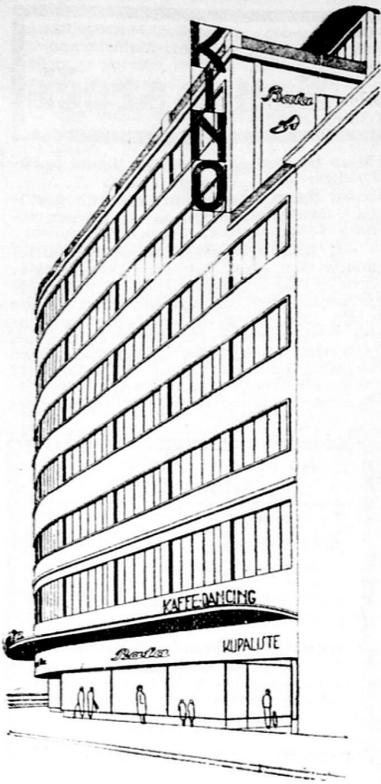
Ljubljana, 11. marca Chicago s svojimi 5 milijoni prebivalcev je šesto največje mesto na svetu in drugo največje v Zedinjenih državah. Razprostira se ob obeh Michiganskega jezera, ki je le nekaj manjše od Jadrankega morja. Celih 40 km mejl mesto na obalo jezera Skoraj ob vsej obali se raztezajo obsejni bajni parki s tenis in golf igrišči, najmodernejšimi kopališči s peščeniimi plažami in po 10 do 20 tisoč kabinami. Nadalje so ob obali razni nogometni prostori, otroška igrišča, zoološki vrt, veliki rastlinjaki ter botanični vrt. Na jezuru ter lagunah prirajajo vsakovrstne vodne sporte, nad 100 km je jahalnih stez in lepi asfaltirani bulvarji služijo stošišočem avtomobilov, promet ki je za nas nepojmljiv.

Se pred sto leti je štele mesto Chicago komaj 4000 prebivalcev in le par sto hiš. Od leta 1866 — ko se je odprl kanal — pa je mesto z veliko naglico napredovalo tako da je postalo trgovski in industrijski center Srednje Amerike. Leta 1870 je štele to mesto že nad 300 000 prebivalcev in ko je meseca oktobra 1871 velikanski požar upepelil skoraj polovico mesta se je splošno mislilo, da je usoda mesta Chicago za pečatena. Zgorelo je tekom treh dni 17450 hiš, na stošine je bilo smrtnih žtev in več kakor 100.000 ljudi je ostalo brez strehe.

Plača dnevničarja znaša po dveh letih službovanja 830 din in to samo, če dela vse mesec, nasprotno pa če je bolan, mu odtrga vsak dan 30 din in le če je bolan več kot dva dneva, dobi skromen prispevek od OUZD. O dopustu »ploh ni govora, niti po več letih službovanja. Če hoče dnevničar dan, dva dopusta, mu takoj odtegnejo dnevnicu za dotični dan, poleg tega pa mora vložiti še prošnjo za dopust ter jo kolkovati z 10 din. Če je dnevničar premečen (kar se dogaja često), se mora v treh

Razširitev ceste pred pošto jeseni

Palaca na vogalu Aleksandrove ceste in Šelenburgove ulice večja, čeprav polovico nižja od nebotičnika

Ljubljana, 11. marca

Medtem ko se je ljudem lani zdelo, da se delo na stavbišči Bate pred pošto nikamor ne premakne, ker pač niso vedeli, da so bili delavci zaposleni pri tako kompliciranem stavbnem delu, kakršnega še ni bilo v Ljubljani, zdaj vsi soglašajo, da betoniranje nadstropij zelo dobro napreduje. Delali so skoraj vso zimo; nekaj tednov sicer niso mogli betonirati zaradi mraza, ki je pritisel o božiču, pač pa so bili zaposleni pri pripravljajalnih delih v zatijih spodnjih etaž. Da delo v resnici dobro napreduje, sprevidimo že po tem, da bo veliko sedemnadstropno poslopje pod streho vsaj dober mesec prej kakor so računali, pred določenim mrokom. Stavba bo prihodnji mesec pod streho; zdaj betonirajo 5. nadstropje ali sedmo etažo. Še dve nadstropji in poslopje bo doseglo vrh. Šesto nadstropje ob ulici še ne bo umaknjeno, medtem ko bo zadnje, sedmo umaknjeno toliko da ga z ulice ne bomo videli.

Nikjer sredi mesta se še ni nikomur posrečilo izrabiti tako dobro parcele kakor je ta. Izrabljena je stoodstotno; hiša nima dvorišča in parcela je vsa zasedana do prvega nadstropja. Dragocen prostor na najzavlačnejšem ljubljanskem križišču bo torej v resnici ekonomično izrabljen. Zato pa bo poslopje veliko v pravem pomenu besede, če računamo njegovo prostornino ali površino vseh etaž. Pomisliti moramo, da znaša zasedana ploskev v kleti in prtiličju 1.122 kv. metrov, za primer navajamo zasedano ploskev nebotičnika, ki znaša 400 kv. metrov. Nedvomno je zanimivo, da bo hiša Bate imela še celo precej več prostora kakor nebotičnik. Računajte in zračunajte boste, da površina vseh etaž v nebotičniku znaša okrog 6000 kv. metrov s terasami vred, medtem ko bo hiša — ne da bi jo proglašali za nebotičnik — na vogalu Aleksan-

drove ceste in Šelenburgove ulice imela v vseh etažah nad 8000 kv. metrov površine. Zato smemo trditi, da bo večja kakor nebotičnik, čeprav bo znatno nižja. Sama višina pri stavbah ne odloča. Ne bomo pa se navajali razlike v stavbnih stroških, ned nebotičnikom in to hišo, saj je znano, da je nebotičnik najdražje novejšo poslopje v Ljubljani.

Prvo, drugo, tretje, četrto in peto nadstropje imajo po 895 kv. metrov zasedane ploskve, šesto 810 kv. metrov in sedmo 547 kv. metrov. Višina stavbe do kapnega venca sedmega nadstropja bo znašala 29.40 m. Hiša Bate bo torej dosegla nebotičnik po višini komaj do polovice. V tem posopju bodo v Ljubljani tudi največji trgovski lokali, saj bo vse prtiličje izrabljeno za trgovske namene. Razen Batevih lokalov bo v prtiličju samo še lekarna in manjši trgovski lokal (Bonboniera). V štirih nadstropjih, do petega, bodo pisarne, v petem in šestem stanovanja, v sedmem kavarna. V kleti bo kopalnice z gospodarskimi prostori, in precej prostora zavzema tudi dohod in izhod kina, ki bo v posebnem traktu.

V tehničnem pogledu je bilo pri teh stavbnih delih mnogo zanimivosti, ki zanimajo tudi nestrokovnjake. Naj omenimo, da so morali zidovje vseh sosednjih poslopj podbetonirati, preden so se lahko mirno lotili dela na samem stavbišču. Sedma poslopja so bila ločena od stavbišča le s tankimi stenami, ki so podiri staro hišo, in imela so zelo pomanjkljive temelje. Dovolj bi bil slab potresni sunk. Ker je zasedana vsa parcela, niso imeli nobenega drugega prostora za gradivo kakor samo stavbišče. Skoraj ves gramoz, kolikor ga bodo potrebovali za betoniranje do najvišjih nadstropij, so nakopali na samem stavbišču. Deponirali so ga v bodoči kinematografski dvorani, kar ni malenkost, saj potrebujejo za eno samo etažo okrog 250 kubičnih metrov peska in 65.800 kg cementa (4 do 5 vagonov). Na stavbišču uporabljajo najmodernejše priprave in nekaj časa so se posluževali tudi transportnega traku, ki je prenesel na dan 210 do 250 kub. metrov gradiva do dolžine 15 in višine 5,6 m. Pri kopanju temeljev so pod gramozno plastjo naleteli na gline, torej na slabši teren. Zato so morali zbetonirati močne, masivne temeljne plošče, ki na njih stane nosilni železobetonski stežeri. Temeljne plošče so med seboj povezane s tako zvanimi potresnimi nosilci.

Poslopje je železobetonski skelet, zbetoniran s tako zvanim visokim vrednim cementom. Beton mešajo s strojem, ki avtomatično primeša določeno količino vode in cementa. Betonška mešanica je torej vedno točno enaka. Posebnost je tudi vibriranje, pretresanje betona pri betoniranju ročnega tlačanja s posebnim strojem na električni pogon, vibratorjem. Na ta način doslej niso še betonirali nikjer v Ljubljani, a najbrž tudi še ne v Zagrebu in Beogradu. Beton je dosegel izredno trdnost; pri preizkusu na tehniki so ugotovili do 400 kg tlačne trdnosti na cm². Tako dobrih rezultatov doslej pri nas še ni pokazal beton na nobeni stavbi.

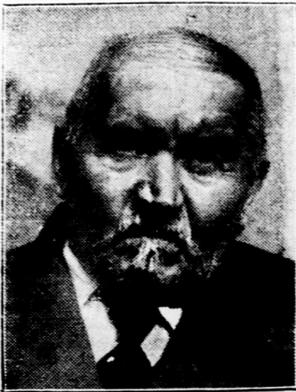
Meščane posebno zanima, kdaj bodo pridri zadnji ostanek stare hiše ob Šelenburgovi ulici ter kdaj bo cesta pred pošto razširjena. Čim bo poslopje pod streho — najpoznejše maja, po določenem roku v 250 delovnih dneh — se bodo lotili notranjih del in do jeseni se bodo trgovine lahko že preselile v nove lokale. Ko bodo notranja dela v glavnem že končana, ko bodo vzdana okna in ko se ne bo več iz poslopja prašilo, bodo podirli podrtja. Da ne bodo ovirali prometa, bodo morali zelo po hitriti, tako da bo podiranje in odvažanje materiala v nekaj dneh končano. Notranja dela bodo trajala približno pol leta, zato cesta pred pošto ne bo razširjena pred jesenjo.

Pri nestorju slovenskih kiparjev prof. A. Repiču

Polnih 26 let je deloval na kiparskem oddelku ljubljanske obrtne šole

Ljubljana, 11. marca

Prof. Alojzij Repič je eden naših velikih mojstrov, ki je dal vse svoje sile na razpolago svojemu narodu in katerega učenci so dosegli prav zadnji čas, kljub močni konkurenciji, prve nagrade v kiparstvu. Povod našemu obisku je sam po sebi docela ose-

bnosti dogodek, kajti vpkojeni profesor, kipar Alojzij Repič je danes dopolnil 73. l. svojega plodnega, toda na starost bridkega življenja. Sam v svoji samotni, nekako razgiban in krepak temperament, je že deseto leto priklenjen med štiri ozke stene domovanja na Vidovskem cesti. Možskemu kultureta značaja, pomembni za slovensko kulturo, morda ne v tako visoki meri kot ustvarjajoč umetnik, čeprav je tudi tu dosegel lepe uspehe, gotovo pa je njegov pomen kot vzgojitelja in mentorja večine sedaj živčih mladih umetnikov še mnogo večji. Ni ga med nami moža, skozi katerega šola bi bilo šlo toliko oblikovalcev naše sodobne umetnosti, kakor prav skozi Repičevo. Globoka je brazda, ki jo je s svo-

jim umetnostno-vzgojnimi delovanjem zarezal v slovensko umetnost. Polnih 26 let je deloval na kiparskem oddelku ljubljanske obrtne šole. Poučeval je modeliranje, figurino in ornamentalno podobarstvo, obdelavo raznega materiala ter anatomijo, v kateri je bil še prav poseben strokovnjak.

Ker se je na izredno nesebičen način posvetil vzgoji našega umetniškega naraščanja, je umljivo, da se kasneje ni utegnil povzpeti na vidnejše mesto med našimi likovniki. Da pa je bilo njegovo delo odlično, pričajo številne plastike in figuralne kompozicije, ki jih precej hranijo naše javne zbirke. V študijski dobi na Dunaju je mnogokrat ob največji mednarodni konkurenciji prejel prve nagrade. Naš muzej hrani n. pr. skupino »Borca« in »Adama in Evos«, za katera je prejel prvi nagradi. Nešteto pa je tu in v inozemstvu razstrenih njegovih del. Da omenimo samo njegov spomenik pesnika M. Vilharja v Postojni.

Alojzij Repič se je rodil 11. marca 1866 v Vrhoplju pri Vipavi v hiši kmeta Jožeta. Zupnik Dejak, sam ustvarjalec, se je uspešno zavezal za mladega Jožeta, da je po študiju pri prof. Misu v kiparstvu in Veselu, ki ga je poučeval risanje, leta 1890 brez beliča pristal na dunajski umetnostni akademiji, kjer je bil med 60 konkurenti samo z 11 tovariši pripuščen k sprejemnemu izpitu in tako prišel v šolo k znamenitemu kiparju Hellmerju, potem pa ga je v kompoziciji poučeval znameniti Kundmann. Radi svojih uspehov na razstavah je bil 1905. imenovan kot naslednji kiparja Gangla na obrtno šolo v Ljubljani. Za časa njegovega plodnega dela na tem zavodu so šli skozi njegove večje pedagoške roke kiparji in slikarji, ki so danes avantgarda našega umetniškega ustvarjanja, pokojni pa tudi še živeči kot Sterle, Napotnik, Hodnik, Tine Kos, Dolinar, Rajko Šubic, Ropret, Sajovic, Justin, Jurkovič, Jeličič, Kralj, Čuderman, Maleš, Pengov, Kalin itd.

Sedaj ko preživlja večer svojega življenja, betezen in osamljen naj mu bo v osehjujo zavezi in ponos, da si je s svojim

delom postavil najtrdnjši spomenik. K njegovemu jubileju mu želimo vsa naša javnost, da bi mu njegov križ starosti ne bil pretežak in prebleč, obenem mu pa iz vsega srca čestita.

Iz Kamnika

Pretkani starec pod ključem. — Gabrovce Ivan, 74 letni preizkušnik iz Homca pri Kamniku, je star prijatelj naše policije. Radi nedovoljenega beračenja, raznih manjših prevar in tatvin je imel že opetovano posla z oblastjo. Pred dnevi ga je ovadila natakarka gostine »Pri Tomažu« radi tatvine vina. Starec je hodil skoro ves mesec februar zgodaj zjutraj, ko se je gostilna komaj odprla in zahteval skodelico toplega mleka. Ker pa gostilna nima lastne kuhinje, je natakarka odšla vsako jutro v sosedno gostilno »Na stari postji, kjer je mizek pogrela. Ta čas je Gabrovce izklesal in si je natočil v tri steklenice po pol litra vina iz sodčka v točilnici. Iz previdnosti je pri polnjenju steklenic vedno podložil svoj kljuk, da se morda ne bi poznalo, če je slučajno kakšna kapljica ušla čez rob. To je opravljal skoro cel mesec. Ko pa je bil sod že skoro prazen, je natak-

karica to opazila in je takoj zasumila, da nepošteni gost ne more biti nihče drugi, kakor stari Gabrovce. Seveda je takoj drugi dan, ko je Gabrovce zopet prišel na zajutrek nepoštenega gosta opazovala. Komaj je odnela pite iz gostilne, že je bil prijatelj toplega mleka na delu. Tedaj pa se je natakarka nenadoma vrnila. Starec se je tako ustrašil, da mu je steklenica skoro padla iz rok, izmrmral je nekoliko besed in jo je jadno pobral. Natakarka trpi na ukradenem vinu okrog 400 dinarjev škode in je seveda zadevo prijavila policiji. — V četrtek pa je stari nepoboljšljivi Gabrovce kar na lepem sam padel policiji v roke. V gostilni Jagodice Franciške na Grabnu je gospodinja silala, da nekdo hodi po sobi v prvem nadstropju. Zdelo se ji je nekaj sumljivo in je šla pogledat. V sobi je našla starega Gabrovca, ki se je za hotel zopet na hitro izmuzniti, toda to pot mu ni uspelo. Gostilničarka je hitro poklicala policijo, ki je našla za telovnikom srajco, katero je ukradel. Pri njem je našla tudi okrog 180 dinarjev, katere bo seveda dobila oškodovana natakarka za vino. Starega Gabrovca so izročili v sodne zapore v Kamniku, kjer bo moral za svoje grehe dati odgovor.

Strokovni tečaj, prirejen v gostilni

Danes je bil zaključen zelo potreben tečaj, ki zanj v Ljubljani ni bilo učilnice

Ljubljana, 11. marca

Da bi se vajenci elektrotehniške stroke primerno strokovno izobrazili, prireja Zdrženje elektrotehniških obrti posebne enomesečne tečaje vsako leto. Letošnji tečaj, ki se je začel 20. februarja, je bil danes dopolnjeva zaključen. Obiskovalo ga je 38 vajencev.

Letošnji tečaj je bil že 8., ki ga je priredilo združenje samostojno. Prvi je bil prirejen na pobudo združenja pod okriljem tehniške srednje šole l. 1931. Za tečaj je vsako leto veliko zanimanje, kar pač dokazuje, kako je potreben. Podjetja elektrotehniške stroke so razprostrjena po vsej banovini in v posameznih krajih je vajencev premalo, da bi lahko ustanovili obrtne nadaljevalne šole posebej za elektrotehniško stroko. V podeželskih krajih pa tudi ni primerno strokovno usposobljenih učnih moči. Prav elektrotehniška stroka pa zahteva temeljito strokovno izobrazbo. Zato ni treba še dokazovati, kako potrebni so tečaji, ki jih prireja obrtno združenje. Prireditelji nimajo nikakor lahke naloge, že zato, ker so potrebni veliki stroški. Težave so precejšnje tudi zaradi pomanjkljive splošne šolske izobrazbe mnogih vajencev. Zato mora združenje prireditelj pripravljati tečaje za vajence, ki so obiskovali samo ljudsko šolo. Tudi letošnji tečaj je bil pripravljajalni, končni, dopolnilni pa bo prirejen prihodnje leto.

Domaća strokovna literatura iz elektrotehnike, primerna tudi za vajence, je še zelo pomanjkljiva. Združenje hoče premagati to pomanjkljivost s tem, da izdaja za vajence posebna skriptna iz posameznih predavanj na tečajih, vrzel v strokovni literaturi pa tudi izpopolnjuje z izdajo svojega glasila, s strokovno revijo »Elektrotehniški vestnik«. Vajenci so obvezno naročeni na vestnik. Letos je združenje izdalo tudi koledar s priložnikom, doslej edinim te vrste v slovenskih.

Javnost pa bo nedvomno zelo zanimalo, kako čudovite izkušnje so imeli letos prireditelji strokovnega tečaja. Zgodilo se je privedi v Ljubljani, da je morala gostilna postati učilnica, ker prireditelji niso mogli najeti nikjer druge primerne dvorane. Bil je zadnji izhod, da se so odločili za gostilno, če niso hoteli odovedati tečaja. Prvi tečaj te vrste je bil prirejen na tehniški srednji šoli. Zadnja tri leta je bil tečaj prirejen v vajenskem domu v Kersnikovi ulici. Prvo leto v tem domu poslopje še ni nudilo posebne udobnosti, ker stavbna dela še niso bila povsem končana. V dvorani je bil hud prep. Mnogi tečajniki so se prehladili in nekaj jih še zdaj boleha na posledicah. Ker so prireditelji dobro plačali upravniki doma uporabo učilnice in stanovanje ter hrano vajencev že tedaj pa tudi naslednji dve leti, so pričakovali, da bo že zaradi tega pokazala razumevanje

za njihova stremiljenja in vzela vajence tudi delos pod streho. Združenje je prosilo upravo vajenskega doma že novembra, naj bi nudila učilnico za tečaj in vzela vajence na stanovanje in hrano. Prejšnja leta je združenje plačevalo po 20 din za stanovanje in hrano vajenca na dan in posebej še nekaj za pranje perila, kurjavo in čiščenje. Seveda je plačevalo še posebej za uporabo učilnice. Ne bomo se sklicevali, da so vajenski domovi socialne ustanove, ki morajo služiti vajencem ter da bi vajencem ne smeli zaračunavati preskrbe toliko kakor n. pr. gostilne. Prireditelji so bili nekoliko presenečeni, ko so jim novembra odgovorili, da vajenski dom ne more nuditi tečajnikom učilnice, pa tudi ne stanovanja in hrane, vse je zasedeno do aprila.

Treba je bilo torej najti druge prostore. Obrnili so se na tehniško srednjo šolo, kjer so pa bili vsi prostori zasedeni. Negativen odgovor so prejeli tudi od Delavske zbornice. Zbornica za TOI jim zopet ni mogla nuditi prostora za učilnico. Deputacija se je oglasila na magistratu pri županu, ki je dejal, naj mu konkretno predlagajo, kateri prostor bi jim naj nudila mestna občina. Obrnili so se na Delavski dom, zopet brez uspeha. Zaman so prosili za uporabo prostora v Rokodolskem domu, pri Gospodarski zvezi, v Marjanšču, na Rakovniku in v številnih hotelih. Prireditelji so morali romati od gostilne do gostilne, da so končno najeli predavalnico v restavracijskem salonu »Pri levu«. Posebej so pa morali iskati še prenočišče in hrano za 17 vajencev, ki ne stanujejo pri svojih, ker so prišli v Ljubljano s podeželja. Končno so našli za nje stanovanje in hrano v gostilni nasproti Akademskemu kolegiju v Kolodvorski ulici. Značilno je, da plačujejo zdaj v gostilni prenočišče in hrano po isti ceni kakor prejšnja leta v vajenskem domu, ki mu ni treba plačevati davkov.

Stroški tečaja bodo znašali okrog 13.000 din. Plačali jih bodo delno vajenci, mojstri in združenje, a potrebna bo tudi letos subvencija ustanov in oblasti. Banska uprava je določila 1000 din podpore. Upajo, da bo tudi Zbornica za TOI prispevala redno podporo iz fonda za pospeševanje obrti.

Če bi imeli v Ljubljani ustanovo, ki bi nudila za tako koristne tečaje vsaj učilnico, bi bili stroški prirejanja tečajev mnogo nižji. Na prvi pogled je skoraj neverjetno, da v Ljubljani ni nikjer druge prostora za strokovni tečaj kakor v gostilni, a izkušnje prirediteljev elektrotehniškega tečaja to vendar potrjujejo. V Ljubljani lahko prirediš sto makrad en sam večer in bo povsod dovolj prostora za nje. Toda za tečaje, koristna predavanja ter resne prireditve pri nas ni dvoran. K sreči imamo gostilne, ki so rešitev iz vseh zadreg in k sreči so vsaj gostilničarji uvidnejši kakor voditelji socialnih in kulturnih ustanov.

Občni zbor Združenja kranjskih obrtnikov

V gmotnem pogledu se je položaj obrtništva zboljšal, vendar pa še ni dosegel stopnje prvih povojnih let

Kranj, 10. marca

Ob lepi udeležbi članstva se je po ugotovitvi sklepčnosti vršila 28. redna skupščina Skupnega združenja obrtnikov v Kranju ob navzočnosti zborničnega svetnika za kranjski okraj g. Čamernika iz Cerklj. Po otvoritvenih formalnostih je predsednik g. Pollak Jurij podal poročilo, v katerem je predvsem poudarjal, da si je uprava prizadevala s svojim delom doseči, da bo obrtniški stan upoštevan tako kot bi z ozirom na svoj položaj moral biti. Govoril je o stanju obrtništva pri nas in ugotavljal, da se je položaj v materialnem pogledu izboljšal, da pa še vedno ni dosegel one stopnje kot v povojnih letih. V preteklem letu je bilo v združenju inkorporiranih 356 članov, od katerih je bila čevljarška stroka najštevilnejša s 102 in mizarška s 63 člani. Pomocnikov je bilo 378 in 176 vajencev iz vseh strok. V nadaljnjem poročilu se je g. predsednik dotaknil važnih vprašanj, ki zadevajo naše obrtništvo predvsem strokovno izobrazbo obrtnikov, ki se s tečajih prav uspešno izpopolnjuje. Tako so se vršili 3 čevljarški tečaji, 4 mizarški in 1 pleskarski in je združenje tako po številu udeležencev kakor tudi po številu tečajev daleč pred ostalimi združenji, včlanjenimi v naši zbornici. Tudi v obrtnem šolstvu se je poskrbelo za izboljšanje pouka z nastavitvijo strokovnih učiteljev oziroma mojstrov. Porede vprašanje starostnega zavarovanja obrtnikov se je tudi premaknilo z mrtve točke, le žal, da je bil rok za proučitev osnutka prekratek in ni bilo mogoče prediskutirati osnutka na akupščinah ampak so ga proučili le načelniki posameznih združenj na skupnem sestanku, kjer so v principu pristali na osnutek, zahtevali pa so nekatero spremembo. Zahtevali so centralno v Ljubljani, nadalje uvedbo še ene nižje kategorije za manj premožne člane, skupno

torej tri skupine in naložitev denarja v Zanaški banki ali v kakem sličnem zavodu. V zvezi s starostnim zavarovanjem pa ni zapopadeno bolniško zavarovanje, za katero se pripravljajo poseben osnutek.

Prav tako važna je tudi uredba ministrstva za trg., ki predvideva skrajšanje števila združenj. Po tej preureditvi bo tudi pri nas eno samo združenje; na Gorenjskem pa bi bilo potem takem le sedem do osem združenj. Ob koncu svojega poročila je predsednik navajal prav interesantno gibanje tekstilnih mojstrov, ki v čedalje večjem številu pristopajo v združenje. Vsi ti mojstri izvršujejo tekstilstvo kot obrt in g. predsednik vidi v tem zdrav pojav, ki kaže, da se bo tudi pri nas v doglednem času razvilo poleg velike industrije tudi tekstilstvo kot domača obrt. Omenjal je tudi naredbo ministrstva z dne 30. nov. p. l., po kateri bo treba do konca tega leta zamenjati dosedanje knjižice obrtnikov oziroma pomocnikov. Opozoril je člane, da skrbje za nabavo novih knjižic, ki se bodo izdajale le osebno radi podatkov lastnikov. Poudarjal je važno nalogo združenj v vpeljavo enotnih cenikov, ki bodo dosegli svoj cilj le če bodo vsi člani cenike upoštevali in se držali predpisanih cen. Tajniško poročilo je v glavnem obsegalo število sej in težkoče za oddajo tajniškega mesta, za katerega ni bilo mogoče dobiti v vrsti let sposobne moči. Sedaj vodi tajniške poste g. Šiška. Prav tako je blagajnik podal zarači tiskanega poročila, ki ga je prejel vsak član z vaščkom za skupščino, le kratko poročilo, iz katerega je razvidno, da so dohodčki znašali 65.283 din in da je bilo prav toliko izdatkov. Čisto premoženje znaša 16.000 din, fond za obrtno razstavo pa z inventarjem vred 20.000 din. Po izglasovanju razrešnice in zaupnice je bilo treba odobriti tudi proračun za prihodnjo dobo, ki predvideva 39.610 din dohodkov

in prav toliko izdatkov. Proračun je od lanskoletnega višji za 7.610 din in sicer gre povečati na račun osebnih izdatkov. Zaradi previška pa članstvu niso navržena nova bremena. Proračun je bil soglasno sprejet.

Pri volitvah sta bili vloženi dve listi, ena z nosilec g. Pollakom Jurijem, druga z g. Kernom Adolfom. Volitve so bile tajne z listki in je glasovalo 171 upravičencev in sicer za prvo listo 87 za drugo 83, ena glasovnica pa je bila neveljavna. Po tej točki so se obravnavala med slučajnostmi še nekatera važna vprašanja, zlasti združitve tajniških in kontrolnih poslov združenja, nabava novega pisalnega stroja, vprašanje poslovnih knjižic in določitev članov izpraševalnih komisij. Veliko zanimanje je zbudil tudi samostojni predlog g. Majnika, ki je predlagal zastopstvo vseh strok v novem odboru in ustanovitve posameznih odsekov po strokah. Predsednik je v odgovoru pozdravil misel g. Majnika, zagotovil pa je člane, da se je nekaj v tem oziru napravilo. S ta točko je bila skrajšana naša obrtnišva zaključena z zavestjo članov, da se bo pozajaj obrtnikov zboljšal; utrdili pa so se v zavesti, da jim bo v gospodarskih krizah mogla vsaj delno pomagati le tesna povezanost v skupni organizaciji.

Jubilej ugledne Elsbacherjeve tvrde

Ljubljana, 11. marca

Če pomislimo, da je bila pred 50 leti skoraj vsa trgovina v tujih nemških rokah, lažje ocenimo pomen tistih slovenskih zavodnih ljudi, ki so s svojo pričnostjo, preudarnostjo in sposobnostjo pomagali k osamosvojitvi slovenske trgovine in gospodarstva. To so bili pionirji in preporoditelji slovenskega gospodarskega življenja. Med temi je bil tudi ustanovitelj trgovske tvrde Andrej Elsbacher pred 75 leti. Včeraj je znano Elsbacherjevo podjetje v Laškem proslavilo 75-letnico svojega obstoja. Ob jubileju vodi podjetje ugledne slovenski in preden trgovec in gospodar podpredsednik Zbornice za TOI in vodilni funkcionar mnogih gospodarskih in stanovskih združenj g. Konrad Elsbacher.

Ustanovitelj tvrde Andrej Elsbacher je bil zaveden koroški Slovenec. S trgovino je pričel v Celju, l. 1864 pa se je preselil v Laško, kjer je bilo njegovo delovanje odločilno v prid gospodarske in tudi narodne osamosvojitve kraja in okolice. Sedanjí šef tvrde g. Konrad Elsbacher je uspešno nadaljeval delo svojega prednika in se uvrstil med odlične in spoštovane slovenske gospodarstvenike.

Šef podjetja, ki proslavlja tako časten in redek jubilej, g. Konrad Elsbacher, si je pridobil ne samo za slovensko gospodarstvo, temveč tudi za napredno slovensko misel velike zasluge. Vzgojil je svojo družino v naprednem duhu, ob vsaki priliki je pokazal svoje napredno mišljenje in vedno je podpiral akcije, s katerimi se je utrjevala narodna zavest. Bil je prvi regent občine Laško, potem pa več let podžupan. Napredek Laškega v zadnjih desetletjih je v glavnem zasluga Konrada Elsbacherja. Za narodno stvar je bil vedno pripravljen žrtvovati. Spomnimo se ob tej priliki na zmago slovenskih volivcev tik pred vojno v Laškem, ko je bilo treba izvojevati težko borbo s tujci in tujcem udinjenimi domačini. Ta zmaga je bila eden najlepših uspehov Konrada Elsbacherja v delu za povzdigo narodne zavesti v svojem kraju. Častno in zaslužno je bilo in je še vedno gospodarsko in narodno delovanje šefa tvrde, častno je sedanjí šef nadaljeval delo svojega pionirskega prednika, zato od srca čestitamo g. Konradu Elsbacherju ob jubileju podjetja kakor tudi vsem njegovim, ki so mu vedno zvesto stali ob strani.

Iz Škofije Loke

Francoski krožek v Škofji Loki je po lagal včeraj zvečer obračun svojemu lanskoletnemu delovanju v prostorih gremilja. Otvoril je občni zbor predsednik, ravnatelj Mlekarske šole in Srečko Šabe, tajniško poročilo je podal prokurist z. Čiro Lendovšek, blagajniško gđ. Ilze Halladova in za knjižnico zdravnik dr. Viktor Kocijančič. Iz poročila je razvidno, da je krožek marljivo deloval. Tečaja za začetnike, kakor tudi za starejše prijatelje francoskega jezika sta storila svoje. Zlasti pa ima krožek lepo francosko knjižnico, ki šteje poleg raznih ilustracij, revij in podobnega štiva, tudi nad 200 izbranih francoskih knjig. Sklenjeno je bilo, da bo od slednjega francoske literature na razpolago vsem, tudi mešanom. Kdor koli bo hotel čitati, mu bo omeščeno, da si izposodi pri Krožku knjige. Tako upajo, da se bo krožek populariziral, hkrati pa bo ta ukrep nedvomno dobrodošel našim dijakom, ako že ne bi bilo drugih popravovalcev. Krožek ima v načrtu izlet. Skušalo se bo število članstva še bolj dvigniti, tečaja ostaneta, in vidiko so tudi predavanja. Odbor je ostal po večini isti.

Slovenska Matica vas vabi! Kakor lani bo izdala Slovenska Matica tudi letos troje izbranih, izvirnih knjižnih del Škofje Loka se je lani v lepem številu pridružil prijateljem SM. Poverjenik za Slovensko Matico g. Valter Debeljak vam da vsa pojasnila, ki bi jih želeli štude Matice. Ostane zvesti Matici tudi letos!

DANES PREMIERA!

monumentalno filmsko delo — nos »FOX« filmske produkcije:

Chicago v plamenu

Old Chicago (nemški dialog)

Chicago gori... celo mesto v plamenih... vse beži... obupuje in išče zatočišče — rešitve v valovih Michigananskega jezera. Nad 300 smrtnih žrtev, 200.000 ljudi brez strehe. Največja požarna katastrofa vseh časov - v pretresljivi drami ljubezni in strasti
Režija: Henry King. Filmski zvezdniki: Tyrone Power, Alice Faye, Don Ameche.
Preskrbite si vstopnice v predprodaji!

KINO MATICA 21-24

Predstave danes ob 16., 19. in 21., jutri (v nedeljo) ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri!

DNEVNE VESTI

Pokojninsko zavarovanje novinarjev. Minister socialne politike in narodnega zdravja Milivoje Rajaković je izdal po odobritvi ministrskega sveta uredbu o pokojninskem zavarovanju novinarjev. Ob tej priliki je dal novinarjem daljšo izjavo, ki je v njej med drugim dejal, da dobe novinarji s 1 aprilom pokojninsko zavarovanje. Zavarovalni bodo pri pristojnih pokojninskih zavodih po predpisih zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenev ter uredbe o razširjenju pokojninskega zavarovanja. Da bi se jim v zavarovanje zgodila krivica, če bi se jim v zavarovanje vračunalna doba od 1. januarja 1927, ko je stopila v veljavo novinarska uredba iz leta 1926, predvideva uredba o pokojninskem zavarovanju novinarjev, da bo država izplačala Pokojninskim zavodom za nameščence pavšalni znesek 12.000.000 din. Ta denar se bo porabil za naknadno vplačilo zneskov za pokojninsko zavarovanje novinarjev članov JNU za dobo od 1. januarja 1927 do 31. marca 1939. Država bo izplačala ta znesek tako, da bo izdala 12 letnih bonov po 1 milijon din, ki bodo donosili 6% obresti pričenši od 15. maja 1939. V letnih zneskih po 1.000.000 din začeni od 15. maja 1940.

Naša trgovina v Italijo. Po italijanskih uradnih podatkih je znašala vrednost italijanskega izvoza v Jugoslavijo lani 219 milijonov 176.000 lir, vrednost jugoslovenskega uvoza v Italijo pa 150.046.000 lir. Trgovina med Jugoslavijo in Italijo je bila torej lani zaključena z aktivnim saldom za Italijo v znesku 69.140.000 lir. Iz Italije je bilo letos v januarju izvozenega v Jugoslavijo za 23.595.000 lir blaga, vrednost našega uvoza v Italijo je pa znašala 9.965.000 lir.

Zdravniška vest. V imenik zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan dr. Zvonimir Sušteršič, zdravnik v Ljubljani.

Odvetniška vest. V imenik advokatov Advokatske komore v Ljubljani je bil vpisan g. Fran Sattler s sedežem pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Iz državne službe. Imenovana sta za policijske stražarje-zvaničnike pri upravi policije v Ljubljani Avgust Jancić in Friderik Jerina, upokojen je policijski stražnik-zvaničnik Alojz Cingerle pri predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Iz banovinske službe. Upokojen je zdravnik združene zdravstvene občine Kostanjevica dr. Ivo Ivančević; imenovan je za zdravnika združene zdravstvene občine Sodražica v lastnosti banovinskega uradnega pripravnika dr. Alojzij Tičar, doslej volonter državne bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani.

Razpisana zdravniška služba. Banska uprava razpisuje službo zdravnika združene zdravstvene občine Velike Lašče s sedežem istotam. Prosnje je treba vložiti do 24. t. m. pri banski upravi.

Poset bivših bojišč v Rumuniji. Za letošnje poletje se pripravljajo poset rumunjskih bojišč, kjer se je pred dobrih 21 leti prelivala tudi slovenska kri. Spričo tega se pozivajo vsi vojni tovariši, ki bi se radi udeležili poseta bivših bojišč in si ogledali tudi ostale znamenitosti te prelepe prijateljske in zavezniške države, da sporeče svoj naslov na predsedstvo pripravljalnega odbora za poset Rumunije K. Podbevšek, Novo mesto. Po dopisnih prijavih bo prejel vsak udeleženec program potovanja, kakor tudi ostale informacije o ugodnosti potovanja. Ker bo vožnja precej dolga, se bo na merodajnih mestih poleg ugodnosti izposlovalo, da bo potovanje po železnici kar mogoče udobno.

Kongres vinogradnikov. Danes dopoldne se je pričel v Novem Sadu kongres vinogradnikov iz vse države. Na kongresu so se zbrali delegati iz vseh vinorodnih krajev, pa tudi zastopniki drugih gospodarskih panog ter zadrug in raznih društev. Napovedan je tudi prihod ministrskega predsednika in trgovskega ministra. Kongres je zelo važen za vse naše vinarstvo, ker se bodo na njem obravnavala važna vprašanja našega vinogradništva in vinske trgovine.

Trgovinska pogajanja s Poljsko. V kratkem se prične trgovinska pogajanja med Poljsko in Jugoslavijo. Poljska predlaga, da bi se pričela pogajanja za novo trgovinsko pogodbo 27. t. m. Če bi naša delegacija ne mogla odpotovati v Varšavo, bi pripela poljska delegacija v Beograd.

Dražba lovišč. Dne 23. t. m. bo pri sreskem načelstvu v Kočevju, soba št. 5 oziroma 7 dražba sledečih lovišč za 12 let: ob 10.45 lovišče I. občine Fara z izklicno ceno 200 din, ob 11.10 lovišče II. občine Fara z izklicno ceno 300 din, ob 11.30 lovišče bivše občine Videm, izklicna cena 450 din.

Danes ob 20.30, v nedeljo ob 14.30, 16.30, 18.30 in 20.30 po »Rosemarie« in »Belem jorgovanu« JEANETTE MAC DONALD:

»TARANTELA«

Radi ogromnega zanimanja za ta film predprodaja vstopnic danes ob 18. ure dalje, v nedeljo ob 11. ure dalje!

Nova slovenska skladba. Slavko Osterc: Štiri miniaturne (edicijske Glasbene Maticice v Ljubljani). Pred kratkim je izdala založba Glasbene Maticice novo zbirko štirih klavirskih miniaturn našega produktivnega skladatelja Slavka Osterca. V vseh delih (Moderato, Tranquillo, Valse, Chodral-Lento) prevladuje linearni melodični princip večinoma (v treh skladbah) dvo-glasnega klavirskega stavka s pravilnim in doslednim upoštevanjem vertikalnega postopaja; zato so skladbe tako v kontrapunktično-melodičnem, kakor tudi v harmoničnem pogledu poine, pestre in razgibane. V teh kratkih skladbah je skladatelj izrazil vse vrvine, ki dajejo njegovemu stilu svojski značaj: široki sekundni zaporedja ter uspešna izraba svobodnih harmoničnih izrazitosti, ki se stopnjujejo vedno bolj in dosega jo v choralu niren ter sočasno močan vlika zvočne polnosti. Kromatika se čisto umika diatoniki, s č. njo zanimivo meša in tako veča vtis enotnega,

nekompleciranege, pa privlačnega muzikalnega doživlja, ki z logično razvitostjo izraza nasilno ne sklepa, temveč vprav za voljo obojestranske formalno-vsebinske doslednosti ustvarja estetski prav lepo dojemljivo celoto. V interpunkcijskem pogledu so skladbe bogate izraznih možnosti, po invenciji pa občuteno zajete. Tehnično so preproste in ne vsebujejo nobenih posebnih težkoč radi česar so dostopne tudi že na nižji, stopnji klavirskega izobraževanja. Prstni red je določil pianist M. Lipovšek.

Iz »Službenega listca.« »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 20. z dne 11. t. m. objavlja uredbu o spremembi uredbe o trgovinskih obratih velikega obsega, pravilnik o neposredni prodaji proizvodov iz državnih rudniških podjetij, odločbo o dokazu izvora blaga za tuje poštno pošiljke, telefonski promet z Nemčijo in imenik članov razsodišča Ljubljanske borze za blago in vrednote, ki niso člani borze.

Lani je bilo pri nas več turistov kakor predlanskim. Po statističnih podatkih odseka za turizem v trgovinskem ministertvu je bilo lani v naši državi precej več inozemskih turistov kakor predlanskim. Domačih letoviščarjev je bilo lani 719.610, predlanskim pa 634.038, inozemskih pa lani 287.391, a predlanskim 273.897. Turizem nam je vrgel lani 1.020.300.000 din.

Navadi svojega otroka pravčasno na **pravilno nego zob!**

SARGOV **KALODONT** PROTI ZOBNEMU KAMNU

Nov grob. V Ljubljani je umrl danes g. Franc Goršič. Pogreb bo jutri ob 18. iz mrtvašnice splošne bolnice. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

Slinavka in parkljevka sta se zopet pojavili. Ker se je slinavka in parkljevka pojavila ponovno v ljubljanskem srezu, v občinah Vrhnika, St. Jošt, Horjul in Dobrova, se do preklica za srez ljubljanski odredjuje teledredbe: 1. prepovedano je izdajanje živinskih potnih listov za parkljarje v vseh občinah sreza ljubljanskega. 2. prepovedano je v vsem srezu ljubljanskem prirejanje živinskih sejmov za parkljarje. 3. prepovedano je na teritoriju sreza ljubljanskega goniti parkljarje peš po javnih potih, na kar se posebno opozarjajo trgovci z živino, mesarji in živinorejci.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme. Večraj je deževalo v Beogradu, Sarajevu, Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku in Kumboru 11, v Zagrebu in Splitu 10, v Ljubljani 9,6, na Rabu 9, v Mariboru 8,4, v Beogradu in na Visu 6, v Sarajevu 3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,7, temperatura je znašala —0,4.

Spečega moža je ubila. V Sremski Mitrovici je 30-letna Mara Keler v četrtek zvečer ubila s sekiro svojega spečega moža Josipa Ubila je zato, ker se je bala, da bi on ne ubil nje in 12-letne hčerke. Mož je bil namreč zelo nasilen in je večkrat pretepal.

Od lakote je umrla. V Sibeniku so našli mrtvo 78-letno ženo Opančino Ležala je na postelji in po mestu se je govorilo, da je postala žrtev roparskega napada Preiskava je pa doznala, da jo je zadela kap. Bila je siromašna in dolgo je trpela lakoto, tako da je njeno telo opešalo.

Pol milijona je zadela. Četrtnina srečke, ki je bila izžrebana v četrtek in je zadela 2.000.000 din, je bila kupljena v Splitu. Kupila jo je žena občinskega zdravnika v Omišu, Rita Francesci Srečka, na katero je zadela pol milijona, ima številko 53.954.

Nesreča ali samomor? V karloški bolnici so pripeljali nezavestnega ugledega oficijala mestnega poglavarstva v Koprivnici Pavla Orloviča, ki je baje padel iz drvečevega vlaka. Dobil je težke notranje poškodbe in si pretresel možgane tako, da mu zdravniki ne bodo mogli rešiti življenja. Pojavilo se se tudi govoric, da gre za samomor.

Spremembo vremena najprej počutijo noge. Pečejo vas podplati in bolj jo kurja ošesa. Človek je nerazpoložen, hitro se utruji in nima volje za nobeno delo. Ako vas to doleti, pridite v našo pedikuro, da vam pregledamo noge. jih speditiramo, osvežimo z masažo in vam tako zopet vrnemo dobro razpoloženje. Po pedikiranju boste zopet dobro in lahko hodili. Naša moderna pedikura je higiensko urejena. ako da vam nudi vsi odoobnost. Naši pedikerji so izučeni v strokovnih šolah pod nadzorstvom zdravnika, tako da vam zamojemo dati pravilne nasvete v pogledu nege nog. Vse delo opravljajo oprezno in brez bolečin. V današnjem času res ni potrebno, da trpite bolečine na nogah,

dovolj je, da posvetite negi nog več pažnje. Pedikura in masaža nog stane din 10. Prosimo vas, da nas obiščete in da se pripravite o naši službi. Rade volje vam pomagamo. — Ba'ta

Ponesrečenec. Delavca Franca Rzepeta, zaposlenega na Čufarjevi žagi na Jelencah, je pograbila cirkularka in mu odrezala prste na desni roki. — Delavec Pister Franc iz Skočjana se je pri delu hudo vsekaj v desno nogo. — Pri sekanju drv se je poškodoval na levi roki tudi zasebnik Cecilija Ehrenreich iz Ljubljane. — V bolnico so prepeljali včeraj tudi zidarskega delavca Franca Severja iz Stične, ki ga je nekdo z nožem obrezal po životu.

Iz Ljubljane

—lj Aprilsko vreme se že začinja. Niti sredi marca še nismo pa se že začinja aprilsko vreme. Danes dopoldne se je nebo nad ljubljansko kotlino naenkrat pooblačilo in jelo je snežiti. Ni pa snežilo dolgo. Že med tem ko so naletavale snežinke je posjalo solnce. Potem se je pa kmalu zjasnilo, da ni bilo na nebu nobenega oblaka več.

—lj Razmere na živilskem trgu. Zadnjič smo objavili pritožbo, da je na trgu vedno manj perutnine, češ da je ne sme prodajati nobena ženska brez obrtnega dovoljenja. Če pride na trg prodajati kmetica od zunaj, jo mestne našeno in zagroze ji s tržnim organom ter jo tako hitro preženo. Da pomeni to za kmetice hud udarec, leži na dlani. Z namenom dopisa se mestni tržni urad popolnoma strinja, zato pa radi objavljamo tudi njegovo pojasnilo, da tržni organi nikdar niso odslužili s trga lažne kmetice, ki je prodajala lastne pridelke. Tržni urad in obrtni oddelek presanjata samo ženske, ki hočejo vsak dan prodajati pa nimajo lastnih pridelkov niti obrtnega dovoljenja. Te nelegalne prekupčevalke pokupijo največ jaje in perutnine po kmetih ter skušajo kupljeno robo na ljubljanskem trgu z dobičkom spraviti v denar. Poleg tega pa prav te prekupčevalke širijo po deželi in med mestnimi gospodinjami vesti, da tukajšnji tržni organi kmetom ne puste prodajati perutnine in jajc. S to lažjo pridejo te ženske na kmetih do cenejšega blaga, med mestnimi gospodinjami pa zbujejo sočutje, ker se jim predstavljajo za kmetice — producentke. Tržni urad sedaj tolerira, da trgovke, ki imajo podelsko obrt, smejo ob sredi in sobotah nemoteno prodajati na ljubljanskem trgu. Iz prednjega je razvidno, da tržni urad skuša napraviti na trg red in tako omogočiti, da pride na trg čim večje število res pravih producentov, ker je le na ta način mogoča obojestranska korist producenta in konsumenta.

—lj Gozdni požari se pomladi in poleti večkrat pojavljajo in zato mestno poglavarstvo spet opozarja na § 40 gozdnega zakona, da se brez najstrožjega nadzorstva po gozdovih in blizu njih ne sme kuriti. Prepovedano je tudi nepotrebno požiganje pašnikov zaradi nevarnosti požarov v sosečnih gozdovih. Prav tako je pa prepovedano po mestnih nasadih, v gozdovih in na pašnikih odmetavanje neugašenih vžgalic, ostankov cigaret in smotk. Kdor bi na katerikoli način bodisi iz nemarnosti ali neprevidnosti povzročil gozdni požar ali se ne bi ravnal po predpisih te objave, bo moral povrniti vso nastalo škodo ter bo proti njemu uvedeno kazensko postopanje. Starši so odgovorni za škodo, ki bi jo zaradi nezadostnega nadzorstva napravili njihovi otroci. Vsakdo, ki zapazi ogenj v gozdu ali blizu njega ga mora, če je le mogoče, pogasiti, sicer pa takoj naznaniti bližnjim prebivalcem, da obveste gasilce, po tujih občinah pa župana in lastnika gozda. Občina mora nemudoma povzati občane, da gredo takoj pomagat gasit. Kdor bi se brez tehtnega vzroka ne odzval pozivu, ga zadene postavnina kazni. V ljubljanski občini morajo sprehajalci posebno paziti na vžgalice in cigarete, prav tako pa tudi na otroke, da ne zažgo nasadov.

—lj Umrla v Ljubljani od 3. do 9. t. m. Kobler Anica, 14 let, hči vodje t. r. u. M. Rozina Matija, 88 let, hlapec, Flere Viktor, 50 let, bančni prokurist, Melkina Alojzija, 55 let, ključavničarski mojster, Herzmansky Marija, roj. Strubelj, 73 let, žena vrtnarja, Schulz Marija, roj. Erklavec, 59 let, žena uradnika drž. žel., Verbič Franc, 56 let, trg. zastopnik, Golob Konrad, 63 let, delavec, Repše Alojzij, 51 let, polic. podnadzornik, Topošek Stanislav, 20 let, sin žel. sprevodnika, Jama Vinko, 2 dni, sin kolar. pomočnika, Koseze, Vrtnjak Uršula sestra Pacifiča, 39 let, Lesnjak Franciška, 53 let, poljska dinarica, Mučič Marija, 65 let, zasebnica. V ljubljanski bolnici umrli: Zalta Alojzij, 59 let, strojevodja drž. žel. v p. šp. Matjev, 26 let, delavec, Podgora, obč. Stari trg, Vuk Ivana, 54 let, žena vrtnarja TPD, Studence, obb. Dol pri Hrastrniku, Povirk Ivan, 1 leto, sin bajtarja, Vrh, občina Dolško pri Ljubljani, Martinc Jožef, 2 leti, sin banovinskega cestarja, Stranje pri Kamniku, stor. Anton, 67 let, hlapec, Kozlevčar Franc, 85 let, obč. ubogi, Val. Gaber pri Litiji, Bezgovšek Karol, 32 let, varilec, Rečica, Oražem Ivana, 47 let, kuharica, Zolger Emilija, roj. Kremberger, 87 let, vdova univ. profesorja, Zolger Alojzija, 55 let, pasarski pomočnik, Kristan Blaž, 71 let, zvančnik drž. žel. v p., Wider Ivan, 71 let, vrtnar, Laznik Franc, 1 in pol leta, sin mizar. pomočnika, Savlje, oč. Ježica, Košir Jože, 3 dni, sin gozdn. delavca, Jezersko.

—lj Prirodoslovno društvo. Mesto najavljenega predavanja g. univ. prof. dr. Albina Selškarja o živčnem zburjenju bo predaval v torek 14. t. m. v predavalnici mineraloškega inštituta g. univ. prof. dr. Jovan Hadži o temi: »Vpliv ledene dobe na živi svet«. Sedanja sestava flore in favne kakor tudi porazdelitev posameznih vrst, nam postane razumljiva le, če upoštevamo predvsem najmlajšo geološko preteklost. V tej pa je imela odločilno vlogo ledena doba. Na področju raziskovanja ledene dobe je dosežen v novejših časih velik napredek, ki nam celo omogoča določevanje ne le relativne, temveč absolutne starosti posameznih razdobj in razvojne zunanje oblike naše zemlje, rastlinstva, živalstva in celo človeštva, za kar se moramo zahvaliti astronomski teoriji profe-

GRACE MOOR,

slavna primadona njujorške Metropolitan opere poje najlepše arije klasičnih kompozicij »Traviata«, »Marte«, »Madame Butterfly« in »Manon« v prekrasnem ljubavnem in glasbenem filmu

Sen o sreči

Premiera danes! Kino Sloga, tel. 27-30

sozja nebesne mehanike beogradske univerze Milankoviča. Predavanje, ki se je že z uspehom vršilo na Kolarjevi univerzi v Beogradu, bodo pojasnjevali številni dia- pozitivni deloma v naravnih barvah. Začetek ob 18.15.

—lj Skladatelj Pavel Slivc nam je pripravil z najodličnejšimi sodelavci cel koncertni spored svojih del. Nastopili bodo: ga. Zlata Gjunjenac, ravatelj Julij Bettetto, prof. Marijan Lipovšek, solo-saksofonist Miloš Ziberl, avtor sam kot pianist ter pomnoženi Radio-orkester pod vodstvom dirigenta šijanca. Skladateljski večer Pavla Slivca bodeta priredila skupno Radio-odajna postaja Ljubljana in Glasbena Matica. Večer bo pester in izredno zanimiv. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Maticice. Koncert bo v petek 17. t. m. ob 20. uri v veliki Filharm. dvorani.

—lj Luis Trenker v novem alpskem filmu »Lavinja ljubezni«. V kinu Unionu bomo po dolgem času zopet enkrat videli planinski film zimskega sporta in to s sloviti alpinistom Luisom Trenkerjem v glavni vlogi. Opojnost belih planin, krajski posnetki, veselje zimskega sporta in bravurozne zimske gorske ture bodo ugajale vsem, ki si bodo ogledali ta film. Prvič bo občinstvo videlo Trenkerja v filmu vselega značaja, in nikakor ni čudno, če povemo, da smatrajo ljudje ta najnovejši in edini letošnji Trenkerjev film za najboljšega, kar jih je ustvaril v zadnjih letih. Prijatelje belega sporta in planinstva vabimo, da si brezpopojno ogledajo ta užitek polni film. 853

—lj Društvo »Soča« matica priredi danes v soboto 11. t. m. v salonu pri »Levu« ob pol 9 zvečer ob 20-letnici smrti našega velikega pripovednika pok. Ivana Cankarja spominski večer s predavanjem. Naš dobro znani odlični predavatelj, literarni zgodovinar prof. dr. Slodnjak Anton bo podal vodilne misli in očital poglavitve tipe in osebe Cankarjevih umetnin. Režiser Narodnega gledališča g. Ciril Debevec pa bo recital najlepša mesta iz Bele krizanteme, Hlapca Jerneja, Kurenta, Lepo Vide in Grešnika Lenarta. Na ta spominski večer vabimo vse člane, prijatelje in sploh vse, ki se zanimajo za Cankarjeva dela. Vstop vsem prost. 151-n

—lj Odbor pevškega zbora ljubljanske Glasbene Maticice prosi vse članstvo, da se udeleži drvi točno ob pol 7. uri važne pevske vaje mešanega zbora. Ker je to zadnja vaja pred nastopom v Celju, rabi tajnik zbora nekatere podatke, katere mu morajo sporočiti vsi člani vsaj do 20. ure danes zvečer.

DEVI V KAZINI

MEDNARODNI PLES

»B.« S.S.K. — ADAMIC JAZZ

—lj Kitaristični solistični večer Stanka Preka bo v ponedeljek v mali Filharm. dvorani. Začetek točno ob 20. uri. Kitara je instrument, na katerem se s tehnično spretnostjo lahko izvajajo tudi dela klasične vrednosti, saj so marsikateri stari mojstri napisali veliko del prav za kitaro. Prek bo izvajal dela skladateljev: Bacha, Mozarta, Beethovna, Paganinija, Schneiderja, Thonieja in Mertza, pa tudi svojo skladbo Nokturno. Prek izvajal na tem večeru. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticice. Večer bo v mali Filh. dvorani ob 20. uri v ponedeljek 13. t. m.

—lj Ali ne velja čestno polletski red za vse? Pešec ki hodi redno po Zaloški cesti, nam piše: Te dni so ob Zaloški cesti obrezovali ciprese na vrtu splošne bolnice. Ostrizene veje so letele v mirmoščadi in nastale česte ob ograji. Po obrezovanju bi človek pričakoval, da bo kdo od uprave bolnice pomel nastlano pot, kar se pa ni zgodilo. Pa bi zopet človek mislil, da bo nastilni hodnik pomel mestni pometalec, a se tudi ta ni zmenil za to. Bržčas si je mislil, naj to opravi oni, ki so naš smetli. Šele močan veter je razpil nastilj! Tudi pozimi ta hodnik ni bil očiščen, ni bil odkidan sneg, pri poldnici pa ne nasut. Kdo ima hodnik v oskrbi, menda ne ve nihče.

—lj Sentjakobčani ponove poslednjič zabavno in duhovito Vachekovo komedijo »Peč« v soboto 11. t. m. ob 20.15. Igra je izvrstno našturinana in na novo opremljena. Upriporitve se odlikuje po svojevrsni vsebini, živrem humorju in odlični igri sodelujočih. Kdor se hoče dobro zabavati, naj poseti predstavo. V nedeljo 12. t. m. se uprizarjo poslednji pravljica »Pepelka« in sicer dvakrat, ob pol 11. dopoldne kot matineja po znižanih cenah in popoldne ob 16. Pestro dejanje, v katerem nastopajo kralj, princ, čarovnica in palčki, nudijo malim gledalcem mnogo užitka, zabave in smeha. Ker je bila tudi zadnja predstava razprodana in je za predstavi veliko zanimanje, kupite vstopnice že v predprodaji.

—lj Sadjarska podružnica Šiška. V torek 14. t. m. ob pol osmih zvečer predava v osnovni šoli Sp. Šiška g. Demšar o obrezovanju rodnega lesa pri sadnem drevju, ki je potrebno za doseženje čim večjega in boljše pridelka.

—lj Samo še 11. marca sprejemamo vseh ljubiteljskih Patačk prijave za izlet v Trst ali Gorico ali Idrijo v dneh od 18. do 19. t. m. 180-n

—lj Sokolsko gledališče na Vltči uprizaro jutri (v nedeljo) ob 17. ljubko pravljico igrice Marije Grošljove »Dve Marički« v režiji br. Kemperla. Kakor je premiera dosegla lep uspeh, tako smo prepričani, da bo tudi jutrišnja repriza dosegla tako popoln uspeh. Vabimo predvsem mladino ljubljanskih sokolskih društev, da si ogledajo

da to lepo igrice Vstopnice dobite v Sokolskem domu Zdravilo!

—lj Sprehajalce na Rožnik vabi gostilna Strelišče Podrožnikom na izbrana vina — dobra domača kuhinja 153-n

—lj Radi ogromnega zanimanja za Jeanette Mac Donaldov film »Tarantela« opozarja kino »Matica« občinstvo, da je danes predprodaja vstopnic ob 18. ure dalje, jutri v nedeljo pa že od 11. ure dalje. Po »Rosemarie« in »Belem jorgovanu« je prišel odlični film slavnega slavčeka Jeanette Mac Donaldove »Tarantela«, ki se posebno odlikuje po krasnih očarljivih pesmih, izrednih naravnih posnetkih, petja, plesa in Španije

Zvočni kino Sokolski dom v Šiški telefon 41-79

KRŠČANSKA LJUBEZEN V FILMU

Tiha noč... sveta noč

V glavni vlogi: Paul Richter.

Predstave: danes ob 19. uri, jutri ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 19. uri

SOKOLI! Obiskujte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:

Sen o sreči

—lj Roditeljski sestanek. Društvo »Dom in šola« na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani bo priredilo v soboto 11. t. m. ob 20. uri v gimn. telovadnici roditeljski sestanek. Predaval bo g. profesor dr. Jože Lovrenčič: »O srčni kulturi«. Starši odn. nosno njih namestniki se vlijudno vabijo, da se tega sestanka udeležijo v čim večjem številu. Vstopnice ni. — Odhor.

—lj Lutkovni oder Sokola I. na Taboru uprizaro v nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 16. uri krstno predstavo izvirne fantastične lutkovne igre »Jurček na Marsu«, ki jo je spisal br. Sorn Jože. Dejanje se vrši v zvezdoslovnem laboratoriju, na Marsu in v marsovski votlini. Krasne fantastične dekoracije! Raketa, Marsovci, živali! Igra ima 5 dejanj z dvema medprizoroma »Jurčekov jazz«. Vstopnice si nabavite že v predprodaji v pisarni Sokola I v nedeljo od 11. do 12. Ob isti uri lahko tudi telefonično. 152-n

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8
9			10		11		
12			13		14		15
			16				17
					18		19
20				21			22
23			24				25
26			27		28		29
30						31	

Pomen besed

Vodoravno: 1. konec življenja, 5. znamenja čevljev, 9. vrsta vina, 11. prestolnica evropske države, 12. predlog, 13. živilo, 15. povratni zaimek, 16. trabant, 18. prebavni organ, 19. podoba, kip, 20. judovski kralj in modrijan, 23. vzklík, 24. mesto v Vojvodini, 25. kem. znak za prvino, 26. zver, 28. vrsta uganke, 30. začimba, 31. težinska enota.

Navpično: 1. težinska enota, 2. zlitina, 3. dva enaka soglasnika, 4. bivša črnogorska trdnjava, 6. kem. znak za prvino, 7. kemična prvina, 8. del zidu, 10. šivalna potrebščina, 14. prebavni organ, 16. začimba, 17. kraj na zapadni obali Ohijskega jezera, 18. poljska žival, 20. vrsta masti, 21. želja pacifistov, 22. številko, 25. pripadnik izumrlega mongolskega naroda v Evropi, 27. osebni zaimek, 29. kem. znak za prvino.

Rešitev križanke, objavljene danes teden

Vodoravno: 1. Nazaret, 8. senat, 10. ar. 12. lok, 13. vi, 14. dan, 16. zob, 17. imitacija, 18. lan, 19. dan, 20. ob, 21. bik, 23. ko, 24. Bojan, 26. kabaret.

Navpično: 2. as, 3. zel, 4. anomalija, 5. rak, 6. et, 7. Babilon, 9. Libanon, 11. roman, 13. vojak, 15. sin, 16. zid, 21. bob, 22. kar, 24. Ba (bari), 25. Ne (neon).

Iz Maribora

— Smrt vrliga vojnega dobrovoljca. Pri »Grafu« je davil umrl 45letni Ludvik Pucelj, mariborski dimnikarski mojster in v vseh nacionalnih krogih, zlasti pa med dobrovoljci znana osebnost. Med svetovno vojno je bil med onimi redkimi, ki so prestali Golgota srbske vojske preko zasneženih alpskih gora. Poleg velstrogovca Rada Lenarta je imel edini v Mariboru pravico nositi naslov vojnega tovariša kralja Aleksandra. Še dobro nam je v spominu, ko je prišel kralj Aleksander na prvo obrtno razstavo v Mariboru in je zagledal Pucelja. Takoj se je spomnil svojega vojnega tovariša in vzklilil: »Pucelj, dali si ti?« — Vrliga moža je zadnja leta zelo mučila božast in snoci je obelzel na cesti. Prenešil so ga na policijo, kjer je pa davil izdihnil. Idealnemu borcu in vrlimu vojnemu dobrovoljcu bo Maribor ohranil časten spomin.

Razveseljivi uspehi naših filatelistov

Dve društvi, ki se lepo razvijata — Slovenski filatelisti niso zadovoljni z delom osrednje uprave v Beogradu

Ljubljana, 11. marca. Slovensko filatelistično društvo je imelo pred dnevi 19. občini zbor, ki ga je vodil predsednik g. Vaso Samec. Zborovalci so počastili spomin umrlih članov polkovnika Milana Bleiweisa in Radivoja Peterlina Petruške. Tajnik g. Božidar Ravnikar je poročal, da ima društvo 6 častnih in 36 rednih članov. V domači filateliji žal ni bilo posebno važnih dogodkov. Lani smo dobili nekaj novih serij znamk s previsokim pribitkom ter v preogramnih nakladah. Nismo dobili novega razstavnega bloka, ki bi povečal število ljubiteljev filatelije. V tekočem letu se položaj ne bo zboljšal, napovedi so take, da nas bo še ta mesec presenetila nova izdaja znamk v previsoki nakladi ter s 100% pribitkom na nominalno vrednost. Ob koncu lanskega leta smo dobili tudi mejstrsko prebrani štart, kateremu so baš zaradi te posebnosti menda povisali ceno.

V mednarodni filateliji je bilo lansko leto bolj zanimivo. Znamke Nemške Avstrije, ki so predstavljale že prej precejšnjo vrednost, so postale po anšlusu še dragocenejše. Priljubljen Sudetske Nemčiji je imela za posledico porast cen. Znamki Češkoslovaške. Za avstrijske in češkoslovaške znamke so se začeli zanimati najbolj Nemci ki so najbolj vneti filatelisti. V splošnem je pa nastal zastoj v filateliji v teku lanskega leta. Nekaj držav je spoznalo, da ne kaže izdajati ob sleherni priliki posebnih znamk, ker s tem pade zanimanje za znamke in tudi dohodki. Zastoj je bil tudi pri nabavi in zamenjavi znamk, ker so mnoge države z uvedbo strogih deviznih predpisov otežile nabavo znamk, če bo šlo tako naprej, bo mogoče zbirati samo še domače znamke.

K poročilu je iznesel dr. Grasselli nekaj misli glede izmenjave znamk, kakor je blagajnik dr. Milan Šporn poročal, da ima društvo 4289 din gotovine v blagajni, znamk pa v vrednosti 5639 din. Društvena knjižnica je vredna 2680 din. Poročila so bila sprejeta z odobravanjem in odbor je dobil razrešnico. Z zanimanjem so člani nato poslušali poročilo tajnika g. Ravnikarja o jubilejni razstavi znamk. Ob 20letnici obstoja društva namerava društvo prirediti jubilejno razstavo. Taj-

nstvo je o tem obvestilo savez v Beogradu. Po dveh in pol mesecih ter na dva poziva je šele društvo dobilo odgovor, da savez ni proti temu, da bi se razstava priredila od 6. do 11. septembra. Očitno je, da v upravi vrhovne organizacije filateliov v državi ni vse tako, kakor bi moralo biti. Že lani je društvo v sporu. Z bratskim Filatelističnim klubom v Ljubljani predlagalo savez, naj bi se razstavljajne vitrine prazdelile med večja filatelistična središča in naj bi bile vitrine društvom na razpolago. Pred dnevi je beograjska uprava razposlala načrt pravilnika za izposojanje vitrin članom savezne uprave, ne pa včlanjenim društvom, ki so predvsem zainteresirani na tem. Naš zastopnik v savezni upravi podpredsednik saveza dr. Grasselli je predlog odklonil. Tudi Filatelistični klub je predlog pravilnika odklonil. V tem pravilniku je res nekaj določil, ki so proti interesom društva, ki se zanimajo za vitrine. Glede na razmere v savezu je g. Ravnikar predlagal, naj bi se jubilejna razstava predložila na nedoločen čas. Jubilejna razstava naj bo lepa slika 20letnega dela naših članov in naj se pokaže javnosti z reprezentativno prireditvijo. G. Mužina je predlagal, naj nova uprava sporoči savez svoje pogoje za prireditve jubilejne razstave. Če ne bi savez v določenem roku odgovoril, bo društvo samo priredilo interno jubilejno razstavo v Ljubljani.

Pri volitvah je dr. Grasselli izrekal v imenu vseh zahvalo predsedniku Samcu Vasi za njegovo sedanje vzorno delo pri društvu ter je predlagal njegovo ponovno izvolitev za predsednika. Predlog so člani z odobravanjem sprejeli. Na predlog dr. Schifferja so bili izvoljeni v odbor zopet vsi dosedajni odborniki. Podpredsednik je dr. Milko Kranjc, tajnik Božidar Ravnikar, blagajnik Milan Šporn, gospodar Ivan Stavec.

Filatelistični klub Ljubljana

Tudi Filatelistični klub Ljubljana je pred dnevi imel občini zbor, ki ga je vodil predsednik inž. Karol Marne. V svojem poročilu je oertal notranjo organizacijo

kluba, ki se lepo razvija. Klub je bil ustanovljen 1. 1934. letos ima že 125 članov. Največji uspeh kluba v lanskem letu je bila razstava znamk od 6. do 11. avgusta. Društvene prireditve so bile dobro obiskane. Zdad skuša klub organizirati naraščaj, predvsem dijakih srednjih sol, med katerimi je mnogo navdušenih filateliov. Klub je poslal pristojnemu ministru prošnjo, da bi razvrateljstva dovolila dijakom obiskovanje sestankov v klubu. Načelnik podružnice kluba v Šiški g. Fran Arhar je poročal o lepem napredku podružnice v teku lanskega leta.

Tajnik Kamilo Peče je poročal, da je klub dobil 25 novih članov. Umrli je član dr. Viljem Treo. Velik porast članstva je v zvezi z veliko razstavo lani v avgustu, ki je bila najboljša propaganda za filatelijo. Razstava je bila tehnično in organizatorično dobro pripravljena. Klub si je pridobil mnogo novih prijateljev in laska. Priznanja. Člani kluba gg. Franc, Marne in Prinčič so dobili najlepša odklivanja za razstavljene zbirke. Razstava je bila največja razstava v Sloveniji, klub jo je organiziral po svojem komaj tri in pol letnem obstoju.

Blagajnik Lojze Kušar je poročal, da je imela blagajna lani nad 61.000 din prometa. Odbor je dobil z odobravanjem vseh članov razrešnico na predlog revizorjev Pavla Anderliča in Frana Blažona. Pri volitvah je bil soglasno z odobravanjem za predsednika izvoljen ponovno inž. Karol Marne, za podpredsednika Vinko Franc, za tajnika Kamilo Peče, za blagajnika Lojze Kušar, za gospodarja Milos Loncar. V odboru so nadalje še gg. Pavel Anderlič, Franc Blažon, Fran Arhar, Tone Strle, Branko Goslar in prof. Kropivnik, ki je bil izvoljen za načelnika mladinskega oddelka.

Pri slučajnostih je Branko Goslar sporočil, da je Jugoslovansko-bolgarska liga ustanovila poseben filatelističen oddsek. Člani lige in filatelisti bodo dobivali po posredovanju oddelka bolgarske znamke, za katere je med našimi filatelisti veliko povpraševanje. V debati so člani izjavili svoje mnenje glede pravilnika o izposojanju vitrin. Člani so izrekli ostro kritiko glede postopanja saveza v tem pogledu.

Holmenkol len in naša Planica

Nekaj misli pred velikimi skakalnimi tekmami v Planici

Kaj je važnejše — skakačevo zdravje ali FIS norma?

Ljubljana, 11. marca. Med sportnimi vestni smo poročali o skakalnih tekmah v Holmenkollnu, kjer je bila zbrana vsa skandinavska skakaška elita. Skakalnica v Holmenkollnu je znana po vsem svetu. Do predlanskim je dovoljevala skoke do največ 50 m, po silni priliki — povsod drugod po Evropi so gradili znatno večje skakalnice — pa so jo lani povečali. Zaletni stolp so zvišali za 10 m, most so pomaknili nekoliko nazaj in ga zvišali, zaradi česar vrže skakača po odskoku visoko v zrak in je nastala looping skakalnica. Profila doskočišča pa niso ostali dimenzijam primerno preuredili in občuti skakač zaradi tega že pri skokih nad 35 m tako močan pritisk, da je stojišči skok izredno težek. Ta slabost se je dobro pokazala pri tekmi predtedno nedeljo in se je skoraj vsak tretji skok končal s padcem. Celo tako dobra in znana skakača, kakor je holmenkollnski zmagovalec v letu 1935, Hans Beck in olimpijski prvak v l. 1932, Alf Anderson, sta se potaljela v snegu, ker nista zdržala silnega pritiska. In Norvežan smatrajo, da je to njihova najboljša skakalnica.

Kako je bilo nedavno v Zakopanem? Tudi tam se je skoraj polovica skokov končala s padci. Nič bolje se ni godilo skakačem, ki so tekmovali na znani Jarolimkovi skakalnici v Štrbskem Plesu. Tudi tu je bil odstotek stojišč skokov nižji kakor pačev.

Vse omenjene skakalnice, lahko bi navedli še kopico drugih, so potrjene po vrhovni svetovni smučarski organizaciji FIS, ker ustrezajo njenim predpisom oziroma normam.

Zakaj smo to napisali? Zato, ker je menda že čas, da enkrat za vselej prenehamo s šepetanjem. Riba smrdi pri glavi, in tja hočemo pokazati!

Dosti smo že pisali o borbah, ki jo vodijo zagovorniki naše planiške skakalnice oziroma letalnice, ki ji mogočniki in upravi FIS odrekajo svoj blagoslov, čeprav so zdaj že toliko popustili, da jo priznavajo

kot objekt za eksperimentiranje in dovoljujejo na njej treninge z inozemsko ureditvijo. In kaj so pokazali dosedajni večletni treningi na največji skakalnici na svetu? Če seštejemo vse padce, kolikor jih je bilo od njenega postanka do danes, in poudariti moramo, da so poleg elitnih nastopili tudi povprečni skakači, pridemo do sklepa, da ni bilo niti 10% padcev. In planiška skakalnica je v obeh gotovih ljudeh strahotil, ki ne spada med resne reči, temveč med cirkuške atrakcije!

Kaj so FIS norme, smo že večkrat pisali. To so predpisi, po katerih morajo biti skakalnice grajene, če hočejo najti milost pri tehnični komisiji FIS. Razen tega ne smejo presegati kritične točke 80 m, kar je preko, ne spada v intencije FIS. V Zakopanem in tudi v Garmischu so skakali preko kritične točke, vendar se ni nihče zaradi tega spodbikal. Hočeš nočeš so zatisnili eno oko — bilo je pač svetovno prvenstvo oziroma zimska olimpijada. V novo pečeni smučarski državi v Jugoslaviji pa se nenajzo pojavi neznan človek, o katerem v smučarskem svetu ni še nihče slišal in začne graditi skakalnico, ki je po dimenzijah prekroila vse dosežene. V principu se je ta človek — saj ga vsi poznamo, našega Bloudka — držal FIS norm, njegovi računji pa so se kljub temu nekoliko razlikovali od dosežene prakse. Doskočišču je dal aerodinamično obliko, ker je pravilno računl, da se morata krivulja zračnega poleta skakača in krivulja doskočišča skladati. Le na ta način je bilo mogoče, po njegovem mnenju, zmanjšati možnost padca na minimum in preprečiti nesreče.

Človeški duh stremi vedno višje, povsod skuša pokazati napredek. Tudi pri smučskih skokih je tako. In kdo bi zameril Bloudku, če ni začel pri alfi, temveč pri omegi in zgradil skakalnico bodično-kazal, da bi svetu čim bolj prepričevalno dokazal, da so takomimovane FIS norme že davno zastarele in nikakor ne ustrezajo današnjim zahtevam? Ali naj bodo morda

skakalnice, na katerih je vsak drugi ali tretji padeč, sodobne? Ali naj mar služijo propagandi sporta, če vidijo gledalci, kako odnašajo vsakega petega ali desetega skakača na nosilnici? Zakaj se ne bi dala zgraditi naprava, ki bi na skrajnost omejila možnost poškodbe in s tem večjila tekmovalno občutek sigurnosti? Na skakača nikakor ne more ugodno vplivati, ko vidi, da je toliko sotekmovalec pred njim padlo in se bo zaradi tega prav gotovo vsaj nekoliko nemiren spustil po zatišču, s čimer je že podana kal nesigurni zračni vožnji in še bolj nesigurnemu doskoku.

Samo še nekaj dni nas loči od pomovnih velikih dogodkov v Planici. Spet bodo oči uprte v prelepi kotiček naše severozapadne meje. Tudi visoko gori na severu, v Kongsbergu, kjer so doma najboljši smučski skakači na svetu, bodo nestropno čakali na poročila iz Planice. Nič manj nestropni ne bodo v Oslu, sedeži FIS, kjer bo marsikdo od vodilnih veljakov sedel pri radio aparatu in čakal na številke. Njih misli ne bomo uganili, pač pa svetujemo tem gospodom, da vzamejo krog papirja in smučnik in beležijo samo padce, nato pa naj njih odstotek primerjajo z odstotkom nedavnih skokov v Holmenkollnu. Če bo tudi še potem imeli pomisleke proti Planici, jim ni pomagati in se bo moral gospod Bloudek tolažiti z ugotovitvijo, da je vsa ta leta metal bob v steno!

Mirko Pevalšek

Protituberkulozna liga v Škofji Loki

Škofja Loka, 9. marca. Število 700 — toliko namreč šteje liga članov, pove, da se je pri nas smisel za organizirano borbo proti jetiki zelo utrdila. Tudi v nedeljo, ko je skilcala liga svoje letno skupščino v risalnico meščanske šole, se je članstvo odzvalo v zelo častnem številu. Skupščino je otvoril vseletni predsednik g. Sovre Karel, poročila pa so predali funkcionarji in povedali, da je bilo tudi v preteklem letu storjenega mnogo dela. Skupščino je posetil g. dr. Gruič, prispelo je tudi učiteljstvo, zastopnika je poslalo

Osveta

Lev Savjič Turmanov, navaden človek, lastnik manjšega kapitala, mlade žene in solidne pleše, je kvartal pri svojem prijatelju. Po večji izgubi, pri kateri se je pošteno spotal, se je naenkrat spomnil, da že dolgo ni pil vodke.

Vstal je od mize in odšel po prstih v sosedno sobo, kjer so plesali mladi (tu se je prizanesljivo nasmešnil in potrepljal po ramih mladega, gibčnega lekarnarja), potem je pa izginil skozi majhna vrata, vodeča v sobo, kjer so postregli gostu z raznimi pičkami. Tu na okrogli mizici so stali kozarci in steklenice z vodo... kraj njih zelen petrijl in čebula, zraven pa do polovice pojedeni slanik. Lev Savjič si je natočil vodke, pomel preste, kakor bi hotel predavati, izpil v duško vodko, skrivil obraz zasadi vilice v slanika in... tedaj je pa zaslišal za steno glasove.

— Prosim, prosim, — je odgovoril ženski glas, — toda kdaj bo to?

— Moja žena, — je pomislil Lev Savjič, — s kom neki govori?

— Kadar hočeš, draga prijateljica, — je odgovoril močan, osoren glas, — Danes to ne gre, jutri bom pa ves dan zaposlen.

— To Dehtarjev, — je spoznal Turmanov po glasu enega svojih prijateljev. — Tudi ti, Brut? Gotovo ga je že ujela v svoje mreže. O ta nesramna, razvratna žena! Enega dne ne more preživeti brez romanca.

— Da, jutri sem zaposlen, — je nadaljeval močni glas. — Če hočeš, mi piši, srecen bom... Samo to najino dopisovanje bi bilo treba nekako urediti... Morava si nekaj izmisliti. Poslali pismo po pošti ni posebno prikladno. Ta tvoj puran bi mogoč vzeti pismo pismonoši, pa tudi moja boljša polovica bi lahko tvoje pismo odpetjala.

— Kako naj torej urediva to?

— Treba si je izmisliti pameten načrt. Po slugi tudi ne kaže pošiljati pisem, ker tvoj rogač gotovo budno pazi na komornico in lakaja. Čuj, ali tvoj mož kvarta?

— Da, in vedno izgublja tepec.

— To pomeni, da dobiva v ljubezni. — se je posmehoval Dehtarjev. — Čuj, dušica, kaj sem si izmislil. Jutri točno ob šestih, ko se bom vračal iz pisarne skozi mestni park, dušica moja, položi svoje pismo v marmornato vazo, ki stoji na levi strani utice, kakor več...

— Razumem, razumem...

— To bo krasno, zanimivo, novo... Za to ne izve niti tvoj vampež, niti moja zvesta žena.

Lev Savjič je popil še eno čašo vodke, potem se je pa vrnil k igralnim mizicam. Prav kar storjeno odkrite ga ni presenetilo, nad njim ni osupnil, niti razalostil se ni. Čutilo se je jezil, robnel in besnel nad ženo, so bili že davno minili. Zdad je samo zamahnil z roko, kajti na pustolovščino svoje vihrave žene je gledal skozi prste. Vendar pa mu ni bilo prijetno. Takaj izrazi, kakor puran, vampež, rogač in podobno, so žalili njegovo samoljubje.

— Ta Dehtarjev je pa res neotesanec! —

je pomislil Turmanov, zapisujoč vedno nove izgube. — Kadar ga srečam na ulici je ves sladak in mehak, kakor najboljši prijatelj, smešlja se nekam bebasto in se gladi po trebuhu, a zdaj? Kar poglejte, kaj počenja za mojim hrbtom. Zdad mi pravi prijatelj, postrani sem mu pa puran, vampež...

Čim bolj je mislil na svoje izgube, tem bolj ga je jezila žalitev.

— Golobradec... je pomislil, drobšč srđito kos krede med prsti, — pobalin... Če bi hotel učititi najino prijateljstvo, bi mu že pokazal tega purana in rogača.

Pri večerji se mu je Dehtarjev še bolj pristudil s svojimi vprašanji, da-li je kaj priigral, zakaj je tako žalosten in podobno. Dehtarjev je bil celo tako predrzen, da je oštel Turmanovo ženo, češ da pre malo skrbi za zdravje svojega moža. A žena, kakor da se ni nič zgodilo — je sladko pogledovala moža, se veselo smejala, in nedolžno kramljala, da bi je niti sam vrag ne osumil nezvestobe.

Po povratku domov se je počutil Lev Savjič slabo kakor da je večerjal namestu telečjih zrezkov star čeveti. Morda bi se bil premagal in pozabil na vse, toda ženinom kramljanje in njen veseli smeh sta ga vsak hip spominjala na tistega purana, vampeža rogača...

— Nos mu je treba razbiti, lopovu!

— je pomislil, — javno ga kresnem po gobcu. — Razmišljal je o tem, da bi bilo najbolje Dehtarjeva ubiti, ust čit v dvoboju.

Preprečiti bi mu bilo treba, da bi ne mogel vzeti iz vaze ženiniga pisma ali pa položiti kaj drugega v njo, kaj smrdljivega,

JUU. Lani je izgubila liga tajnika g. Josipa Goriska, ki je zdaj ravnatelj meščanske šole v Logatcu, blagajno je vodil g. France Šega, statistično poročilo pa je podal g. dr. Kocijančič. Predavanj tokrat ni bilo, pač pa so se prisotni temeljito pomenili glede ustanovitve protituberkuloznega dispanserja.

Njega ustanovitev bo mogoča, toda le s skupnimi napori. Potrebna bo pomoč OUZD in pa Zveze, predvsem pa seveda bo moral stopiti na noge naše članstvo samo. Vprav zato tudi se hoče dvigniti število članstva na 1000, s čimer bi bila potem že

dokaj zagotovljena sredstva. V novi odbor lige sta vstopila še dva obrtnika, v ostalem pa je ostalo vodstvo isto. Odbor je dobil ob zborovanju posebno pooblastilo, da deluje z vsemi močmi na ustanovitvi dispanserja. 26. marca priredi liga veliko zborovanje v Šolski telovadnici. Predsednik Zveze g. dr. Joža Bohinjec bo govoril o borbi proti jetiki, hkrati pa tudi o socialni zaščiti delavstva. Potem, ko so se porogovorili prisotni še o raznih upravnih in krajevnih zadevah, je bila skupščina zaključena.

Oj, kam se vam tako mudi?

Zakaj neki naše občinstvo po vsaki predstavi tako hiti iz gledališča?

Ljubljana, 11. marca

Prijatelj naših gledaliških predstav nam piše:

All mi dovolite, da po Vašem listu nečesa vprašam naše slavno gledališko občinstvo? Mislim, da je naša teatarska publika dobra, čim dalje boljša, razsodnejša. Zares ljubi svoje gledališče. In v svoji ljubezni je postala topla igralcem in pevcom hvaležna.

Zlasti je zadovoljna z našo dramo, pridno produktivno in sposobno. Samo premajhen je ta dramski ansambel. Ampak le zakaj se naši publiko gledalci zmerom tako silno mudi po predstavi iz gledališča? Kam se vendar ženejo s toliko neučastnostjo in nestropnostjo? V kavarno, v kremo ali v postelj? Saj jim ne uide! Dve tri minute kasneje za črncem, za dvema decijama ali pod pernico, ali je to res že prepozno? — Meni se zdi ta naglica, s katero se pehaajo in prerivajo brž, brž v garderobo in potem brž, brž ven, smešna, malomestna, zlasti pa nasproti gledališkemu občinstvu — nevaležna. Zakaj vsako delo je vredno padla. Posebno pa delo igralčevu ali pevčevu.

Saj vem, da mi ni treba razlagati naši inteligentni gledališki publiko, koliko duševne in telesne napetosti, koliko živčne borbe je preстал igralce in pevce v dveh urah, ko je podajal v zgoščenosti dejanja usodo življenja svojega junaka. Šele ko pade zastor zadnjič, je igralce zopet — človek vsakdanjosti. Takrat šele je popolnoma sprejemljiv, za izraz priznanja in — verjemite! — takrat jih prikaže. Med dejanjem ga ti izrazi bolj motijo kot veselje, in niti po posameznem dejanju ni za izraz zadovoljstva docela dovzeten. Preveč je še poglubljen v svojo ulogo in s silo se je mora otresti, da je sposoben, razgibati svoj obraz v hvaležnem nasmeh in poklon, ko mora pred rampo. Po zaključku predstave šele čaka sodbe publike. Takrat mu je dotle trpinčena ali v komiki razigrana komedijantska duša željna, da se vrne v vsakdanjost in da sliši in vidi odmev svojega prestanega napora.

Pa kaj vidi, ko se zadnjič dvigne zastor? Mnogoč hrbtov! Zbeganovo čredo, ki se drena k izhodu, prerivajočo in odriavajočo se kakor ovce, ki silijo druga preko druge ven iz hlevčka... In kaj sliši? Plosek mladine tam s stojišča, morda še plosek posameznika, ki se opteka in stiska k stenam pod ložami, da ga ne prekuonejo nestrepni, ki se jim tako strašno mudi — ven, ven!

Meni se zdi tako vedenje naše gledališke publike smešno in — nikar ne zamerite! — nekoliko netaktno. Ali res ni mogoče, da ostanemo samo še kratko minutico v dvorani, da poplakamo igralcem, jim zamahnemo z roko ali z robcem in zahvalo za sprejeti umetniški užitek in šele nato mirno in počasi odhajamo v garderobe? Saj nam ne bo prav nič uslo! Črncem, brigancem, čaša piva in pernica nas že počakajo. In takole bi bilo res lepše, kulturnejše, bi rekli...

Pa končno dirindaj v garderobi! Tam šele lahko strmiš nad neučastnostjo naše ljube publike. Vse se zakadi k pultom, delajo se pravi vrtnici, s komolci in koleni se odriavajo, ker vsakdo hoče prvi na vrsto. A hitro nastajajo razne struje: ena sila k izhodu na desno, druga na levo, tretja nazaj k steni, a četrta prihaja iz lož in se bori na vse strani. Kaos! Zlasti se godi slabo damam. Ne toliko zaradi telesne šibkosti, saj so tudi med njimi močne osebnosti. Ali zaradi njih garderobe. Saj res ne morejo zmagati v trenutku vseh kosov: tu je taška pišč, klobuk, morda še galose ali snežni čevlji in dežnik. Tristo zlomkov, kako naj dama z vsem tem izgine iz gneče, ki ji peha sem ter tja? Ne more se niti obleči niti obuti, saj nima pedl prostorka, da bi odložila ostalo drobnjav. Prava izjema je pri nas kavalir (če ni mož, brat ali zaročnik), ki bi kot neznanec pomagal neznanji dami. Pa tudi naše dame — nekatere, morda celo večina — so čudakinje: ne pomagajo druga drugi, a če

kateri priskočijo v njeni smešni stiski na pomoč, se ti zgodi lahko, da nisi dobrodošel in da te, začuden pogleda in se ti kar nevoljno godrnja za hvali kot — valjivcu. V Ljubljani vlada namreč še zmerom filistrsko mnenje, da se moraš najprej svečano predstaviti. Šele ko si predstavljen, smeš biti — uslužen, smeš pomagati iz zadreg. Čas bi že bil, da bi se te staroverke zašofanosti, družabne okorelosti, te neprožnosti v vedenju odrekli ljubljanski gospodje, zlasti pa dame. Saj prav zaradi ljubljanske tipične neelastičnosti, nezaupljivosti, čmernosti in zagrenjenosti ni med nami tiste vedre družabnosti in lahkotnosti in občevanja, ki dela življenje po velikih mestih tako prijetno.

Pri nas »varujemo distanco« celo nasproti prijateljem in prijateljicam. Zato pa vse zdihuje po družbi, ki je ni mogoče najti in vzdržati nikjer. Tako smo se »distancirali«, da smo vsi zmerom osamljeni! Pa tožimo, kako je v Ljubljani dolga in ne najdeš — razen med mladino — resnične vedrosti, radosti in zabave niti na plesih.

Vem, da tole moje pridiganje ne bo za leglo, a vsaj v gledaliških garderobah bi se morda vendar dal doseči večji red. Red, ki vladaj med civiliziranci. Oj, kam se vam tako mudi, gospodje? Pustite dame, da grede prve k pultom in se odpravijo. Polkuzite celo tej ali oni — zlasti starejšim, prosim! — pomagati. Mi možki smo hitro oblečeni pa nato udobno in brez borbe na prosto. Saj moramo biti tudi ljubljanski gentlemeni!

Iz Poličan

— Samaritanski tečaj. Pod okriljem društva RK se je pričel v sredo v pekelski šoli semarijski tečaj. Predsednik društva, banovinski zdravnik dr. Hronovsky je predaval za uvod o šlovesnem telesu in delovanju njegovih organov. Predavanja se bodo nadaljevala zaporedoma vsako sredo v pekelski šoli od pol 20 ure dalje, na kar opozarjamo vse, ki bi se radi teoretično in praktično seznanili s prvo pomočjo.

— Oseba vest. Premeščen je v Poličane po prošnji za učitelja g. Mesarič Andrej, učitelj iz Sv. Petra pri Mariboru. Stariš šoloobveznih otrok to vest z veseljem pozdravljajo ter žele še sarno, da bi prišla na šolo še ena učna moč, s čimer bi bilo uvedeno po dolgem času spet normalno stanje učiteljstva in razredov.

— Občni zbor SPD Poličane bo v nedeljo 12. t. m. ob 19. uri v vseh prostorih hotela Mahorič v Peklu z običajnim dnevnim redom.

— Priobčitev vojnega razporeda dajalcem živine in prenosnih sredstev ter pregled konj, volov in voz, vprege in avtomobilov se bo izvršil v nedeljo 12. marca od 7. do pol 18. ure na dvorišču pri Baumannu. Vsi dajalci živine se opozarjajo, da se temu pozivu brezpogojno odzovejo.

— Iz občinske pisarne. Občinski urad razglša, da je treba poslati prijave za uradno poslovanje državne geometra do 15. aprila katastrski upravi v Mariboru. Vsi pri zadeti se obveščajo, da pridejo za uradno meritev v poštev sledeče spremembe: sprememba kulture celotno ali delno na posameznih parcelah novo zgrajene hiše ali gospodarskega poslopja, oddelitev enega dela gotove parcele v svrhu prodaje, regulacija posestne meje po medsebojnem sporazumu, katere meje pa morajo posestniki predhodno že sami zamejčiti. — Oseba, ki bi hotela prevzeti 9letnega dočka v službo ali pa za svojega, naj se zgleda pri občini. — Naročila subvencijskih merjascev se sprejemajo do 15. marca.

Planica 12. — 19. III.

no za podbradek. Med potjo v pisarno se je neprestano smehljel in v duhu je že videl, kako se bo Dehtarjev prestrašil, ko ga zgrabiho policaji...

Pred šestimi ni mogel več vzdržati in odhitel je v mestni park, da bi se na lastne oči naslajal ob pogledu na zapeljivočovo smolo.

— Aha, — je pomislil, ko je srečal v parku redarja. Odšel je v utico, sedel za grm in nepremično zrl na vazo. Nestropno je čakal. Točno ob šestih se je pojavil Dehtarjev. Bil je mlad in — kakor se je zdelo — zelo dobre volje. Cilinder je imel malomerno potisnjen globoko na tilnik in izpod odpetega plašča je gledala, kakor se je zdelo, skupaj s telovnikom tudi njegova duša.

— Le čakaj, jaz ti že pokazem rogača! — se je jezil Turmanov. — Le čakaj...

Dehtarjev je stopil k marmornati vazi in počasi posegel v njo... Lev Savjič je vstal, da bi bolje videl mož, je potegnil iz vaze manjši zavitek, ogledal ga je od vseh strani in skomignil z rameni. Potem ga je previdno odvil, zopet skomignil z rameni in na obrazu mu je zabljal nasmeh začudenja; v zavitku sta bila dva bankovca po sto rubljev.

Dolgo je Dehtarjev ogledoval bankovca. Končno, ne da bi nihal majati z glavjo, ju je enpravi v žep rekoč: Hvala.

Nesročni Lev Savjič Turmanov je zaslišal ta »Hvala«. Vse večer je stal na nasprotnem hodniku pri Dulinovi kramarji, žugal je s potjo proti nji in zmerom sam pri sebi: Faj! In to naj bo trgovec? Zazakano govoro. Faj! Zajen trubljanosti!

Kulturna zakladnica ruskega naroda

Ob 125 letnici leningrajske javne knjižnice, ki je dobila ime po Saltykovu-Ščedrinu in ki je ena največjih na svetu

Katarina II. si je hotela zaslužiti naslov prosvetljene vladarice. Z velikim zanimanjem se je ozirala proti zapadu in jela je dopisovati z Diderotom in Voltairrom. Iz tega se je porodila trenutna misel postaviti se pred naprednejšo Evropo z bogato knjižnico in tako je prispel nekega deževnega jesenskega dne leta 1795 v Petrogradu na velik prazen prostor za Fontanko čuden sprevid: 100 naloženih voz v spremstvu nezogibnih kozakov. Na oraznem stavbišču je bilo samo nekaj kolnic in staro poslopje nekdanjega vrtnega paviljona iz časov carice Elizabete. Nekaj dni so prihajali sem vedno novi vozovi s tramovi, železjem, peškom in opeko. Nasproti razpadajočega paviljona je poganjala iz tal nova palača. Ko so jo dogradili, se je zalesketal na njenem preletju napis: Javna knjižnica.

Ustanoviteljica knjižnice carica Katarina II.

Prva ruska javna knjižnica je bila svečano otvorjena štirinajstega januarja leta 1814. K svečanosti otvoritve se je zbrala visoka gospoda v polnem sijaju in slavi. Med dvorjani, knezi, generali in visokimi cerkvenimi dostojanstveniki se je kar izgubljala skromna skupina učenjakov in pisateljev, med katerimi so bili Deržavin, Aleksander Turgenjev, Gnedč, Kiprenskij in Krylov, ki je napisal za slavnostno otvoritev stih »Potapljačič«.

Katarina II., ponosna na svoje delo, je imenovala za prvga ravnatelja knjižnice francoskega emigranta rojalista grofa Cossela-Gouffiera. On naj bi bil jamstvo, da njemu prosvetljeni stari ne bo ograza o jak b'n stvo, ki se ga je bala in ki ga je sovražila, in tako je postala prva ruska javna knjižnica že od začetka ne javna, temveč zbirka unikatov in kabinet muz. V katerem je bila ruska literatura v prvem letu zastopana po petih knjigah. Vse drugo je bilo pretežno francoska literatura. Njena javnost je bila strogo omejena na ozek krog izvoljenec. V knjižničnem redu se je prijavila značilna dolobca: Izmed nižjega uradništva ne sme biti nihče pripuščen v to knjižnico... sploh ni razloga puščati v knjižnico dilaštvo.

tek in pri mnogih knjigah se je pojavila pripomba: Prepovedano!

Šele prevrat je odprl vrata

Šele po oktobrski revoluciji so se na stezaj odprla vrata knjižnice in knjižnica je postala zares javna. V nemirnih dneh ko je letel iz Smolnega en revolucionarni dekret za drugim, ko po ulicah in okrog Petrograda niso hotele utihniti puške in strojnice se je spomnil Lenin na knjižnico, kjer je tolikokrat našel mirno zavetišče. V množici dekretov se je pojavil eden z Leninovim podpisom. V njem je bilo določeno, da mora biti petrograjska javna knjižnica takoj reorganizirana, tako da izmenja knjige ne samo z vsemi ruskimi knjižnicami in založništvi, temveč tudi z inozemstvom. Knjižnica je morala biti odprta za vse od osmih zjutraj do enajstih zvečer. Dočim se se moški borili na bojiščih, so stregle za puli lačnim čitateljem ženske. Naraščalo je število posetnikov, naraščal je tudi knjižnični fond.

Letos v januarju ob svoji 125 letnici je dobila knjižnica ime po enem največjih sinov ruskega naroda Saltykovu Ščedrinu. Petrograjska javna knjižnica je sedaj ena največjih na svetu. V njenih velikih dvoranah je 9.000.000 zvezkov ter več sto tisoč redkih unikatov in rokopisov.

Zakladi knjižnice

Državna leningrajska knjižnica Saltykova-Ščedrina je zdaj ena največjih kulturnih zakladnic na svetu. V nji je zbranih 6.000 redkih zapadnoevropskih inkunabulij, aid in elzevirov, zvezki iz Voltairove knjižnice, popolna zbirka knjig, revij in karikaturnih časov pariške komunne, dragocene stare ruske tiskovine, popolna izdaja Herzenovega »Kokoloka« in drugih listov iz časov tako zvanega svobodnega tiska. Rokopisni oddelek obsega 4.000.000 rokopisov, avtografov, listin, zemljevidov in načrtov, tu so shranjeni egiptski papirusi, napisani pred 3.000 leti, zbirka rokopisnih spomenikov stare arabske, perzijske in židovske literature, stari grški, latinski, bizantinski, kitajski in

mongolski rokopisi kraj dragocenih spomenikov staroslovanske in ruske literature. Tu so rokopisi Petra I., Puškina, Lermontova in Deržavina, poleg rokopisov vojskovođe Suvorova in dokumentov iz arhivov Bastile. Tu najdeš stare dokumente iz prvih časov islama in Ostromirov evanđelj, prastari spomenik ruske literature. Tu je tudi listek iz zvezka sedemletnega Ludvika XVI., na katerem je dvajsetkrat napisan stavek »Kralju je vse dovoljeno«. Z rokopisi ruskih skladateljev Glinke, Dargomyžskega, Musorgskega in Borodina so našli tu zavetišče tudi rokopisi in avtografi Beethovna, Haydna, Mozarta in Bacha. Bogat je narodnostni oddelek, obsegajoč okrog 100.000 raznih knjig v jezikih 80 narodov Sovjetske Rusije.

Ea dan v knjižnici

Knjižnica ima zdaj 11 prostranih dvoran, kjer ima prostora nad 1.000 ljudi. In vsak dan je polna tja do polnoči. Prvo leto po otvoritvi je posetilo knjižnico 369 ljudi, ki so si izposodili 1341 knjig. Lani je imela knjižnica nad 50.000 vpisanih čitalcev, od teh nad 11.000 učenjakov, 27.000 študentov, nad 5.000 uradnikov, 1680 učiteljev in 1500 delavcev. Večnoma zanjaja v knjižnico mladina. V kolektivu knjižnice deluje 500 znanstvenikov, izmed katerih je 6 dopisujočih članov Akademije znanosti. Sto- in stotisoči izposojanj pa ni edino delo knjižnice. V jubilejnem letu je bil v dnevnem tisku objavljen prerez skozi en njen delovni dan.

11. januarja je poslal knjižnici profesor Kukul-Krajevski iz Moskve odtise svojih novih 10 del iz področja fizikalne kemije in energetike, docent Sapoznikov iz Saratova svojo razpravo o delu novočrkeske-

Maksim Gorki

ga melioracijskega zavoda, prof. Weinberg pa obširno razpravo s področja geografije in meteorologije. Iz inozemstva je prišlo 70 revij in mnogo knjig. 1300 čitalcev iz drugih knjižnic je zasulo leningrajsko knjižnico z najrazličnejšimi vprašanji. Moskovski državni literarni muzej je zaprosil za fotografske kopije nekaterih Turgenjevih rokopisov, novosibirski raziskovalni zavod za prehrano je hotel imeti bibliografska dela o prehrani šolske mladine v inozemstvu. Sverdlovska univerza je pa pisala po katalog latinskih rokopisov iz 12. in 13. stoletja.

In tako gre iz dneva v dan. Pol milijona zvezkov dopolni vsako leto to veliko kulturno zakladnico. Iz vsega sveta se zbira tu 12.000 listov in revij, ki jih skrbno razvrščajo in shranjujejo. Leningrajska knjižnica je postala polagoma zrealo kulturnega ustvarjanja raznih narodov vseh delov sveta od najstarejših do naših časov. V tem je njen svetovni pomen.

Oče toži sina za alimente

Grof Ludvik Konstantin Salm, potomec enega najstarejših plemiških rodov b. v. Avstro-ogrške toži pred newyorškim sodiščem svojega sina Petra Salma za alimente. Mlademu Salmu še ni 14 let, njegov oče je star 54 let. Grof Ludvik Salm je bil oženjen z Millicent Rogersovo, hčerko polkovnika Henry Rogersa, enega vodilnih činitelev v Rockefellerjev Standard Oil Company. Svoje premoženje je izgubil ob polomu dveh avstrijskih velebank v letih po inflaciji v Avstriji in potem je bil navezan na premoženje svoje žene.

Ko se je pa od nje ločil je prešlo 60 milijonov dolarjev polkovnika Henry Rogersa na mater in sina. Grofu Salmu je ostalo od nekdanje grofovske slave samo nekaj tisočakov in še te je izgubil, ko je posku-

sil izdajati aristokratski list, ki je kmalu dočelval polom. V tožbi, vloženji proti sinu, trdi prof. Salm, da je prišel na beraško palico in da je zato bogati sin dolžan skrbeti zanj.

Dragoceni rokopisi

V domu Drouot, ki je v Parizu središče zlasti za umetnostno pisavo vseh vrst, so bili oni dan prodani na javni dražbi rokopisi slavne francoskega pisatelja Montesquiea, enega največjih predhodnikov velike francoske revolucije, ki je umrl pred 250 leti. Rokopis njegove slavne primerjave študije o zakonodaji, nazvane Esprit des lois (duh zakonov), je kupila narodna knjižnica za 400.001 frankov. Razen tega je kupila Narodna knjižnica še za 100.001 frankov zbirko 1200 člankov, ki jih je napisal Montesquie lastnoročno pod naslovom

»Razglabljanja in misli« (Reflexis et pen- sees). Mesto Bordeaux je pa kupilo za 50.000 frankov razno Montesquieevo korespondenco.

V teh pismih avtorja »Perzijskih pesem«, ki niso obsegala opisovanja Perzije, temveč pogumno kritiko običajev plemiških privilegijev in despotične vlade Ludvika XIV. se pa ne govori samo o velikih problemih 18. stoletja, temveč tudi o izredno

prozačnih zadevah tako o krojaču in raznih vsakdanjih skrbih. Veselo pozornost je vzbudilo na dražbi pismo, v katerem se ta veliki pisatelj grodo izraža zelo nefilozofsko in v katerem je poleg tega še mnogo pravopisnih napak. V tem pismu piše Montesquieu: Gospod, poživajam se na vas, na vašo ženo, na vaše sorodnike in na vaše lakaje, ki so kradli tako dolgo, da so postali posestniki.

Slavko Vokapič, hollywoodski general brez vojske

Edini Jugosloven in celo Slovan, ki se je znal v ameriški filmski metropoli preriniti v ospredje

Slovani se v ameriškem filmu nikoli niso znali preriniti v ospredje. Saj niti nedosegljivi igralec človeških nestvorov in monstrov Boris Karlov v resnici ni bolgarske krvi, kakor bi utegnil človek sklepati po njegovem imenu, temveč je doma iz Anglije, kjer je bil njegov oče znan pod imenom Pratt. In kakor se izmed Rusov, Poljakov, Čehov in Bolgarov v ameriški filmski metropoli nihče ni mogel povzpeti med zvezde, tako do zadnjega tudi ni bilo nobenega Jugoslovna, ki bi bil v Hollywoodu kaj pomenil.

Šele s prihodom pevke Milice Korjusove, ki jo bomo videli v kratkem v prvem ameriškem Duvivierovem filmu »Veliki valček«, smo dobili Jugosloveni v ameriškem filmu častno zastopstvo in z imenom te operne pevke se je zdaj pojavilo tudi ime Jugoslovna, ki pa deluje v Hollywoodu že več let in ki ga smatrajo tam za velikega strokovnjaka v njegovi stroki. To je Slavko Vokapič. Še nedavno je bil zaposlen v laboratorijih družbe MGM kot strižec. Ni pa spadal v množico onih hollywoodskih strižev (cutterov), ki pod nadzorstvom režiserja ali pa brez njega sestavljajo s škarkami in lepilom iz grobe materiala filmski pas, določen za kino. Vokapič je namreč strokovnjak za striženje razburljivih prizorov zlasti vojnih, ki tvorijo v marsikaterem filmu su-

gestivno ozadje za višek dramatične napetosti.

Vokapič je nastrigel v tako sugestivnem vrstnem redu podobe slovitega prizora kdtajske revolucije ter groze lakote v filmu »Dobra zemlja«. On je mojstrsko sestavil tudi vojne prizore v filmu »Španska honunka«. V svoji stroki je dosegel toliko spretnost, da se je jelo njegovo ime pojavljati v uvodnih naslovih filmov, kjer je sodeloval in sicer pod oznacbo: Montažo je oskrbel... In družba MGM mu je radevolje priznala neprimerno večjo plačo kakor drugim strižcem.

Toda Slavko Vokapič se ni hotel za vedno navezati na to striženje v največji hollywoodski filmski tovarni. Hotel je svoje skušnje in znanje uveljaviti v samostojnem tvornem delu in zato je nedavno odpovedal pogodbo z družbo MGM. Sklenil je poskusiti svojo srečo v izdelavi dokumentarnih filmskih dodatkov. V bodoče bo poskušal sam na lastno pest izdelovati to, kar je izdeloval zdaj v službi filmske družbe. V šali pravi o sebi, da bi bil po mnogoletnih izkušnjah z montažo prizorov najrazličnejših vojn najbolj usposobljen za vojaški poklic, ker bi kot strateg pri pripravi na odločilno bitko morda zaslužil marsikaterega vojaškega strokovnjaka. Vokapič je torej v Hollywoodu nekakšen general brez vojske.

Višinski rekordi ptic selivk

Piloti panameriške letalske družbe, ki pilotirajo pošta letala na progah med Zdruzenimi državami in Južno Ameriko so prišli do zanimivih zadlčukov med opazovanjem ptic selivk. Ornitologi so že davno načeli vprašanje kako morejo ptice navidez tako lahko prenašati napore pogosto več tisoč kilometrov dolgih poletov za solncem in toploti. Piloti so našli odgovor na to vprašanje. O pticah selivkah, o katerih je dejal nekot francoski pisatelj Paul Morand, da je »poletje v Parizu in zima v Egiptu«, so naravoslovci dolgo domnevali, da leta jeseni na jug in spomladi nazaj razmeroma nizko in počasni.

Ameriški piloti pa trdijo, da so srečavali ptice nad širokim morjem v višini 5.000 do 7.000 m. Tu imamo torej odgovor zakaj drobni krilatci tako lahko prenašajo silne napore poleta. V visokih zračnih plasteh pihajo namreč vedno zelo močni vetrovi, ki si z njimi pomagajo tudi letalci. Ptičje selivke se kratko malo prepuste vetrovom in tako prilete razmeroma lahko in hitro v tople kraje.

Znanstvena ekspedicija v nevarnosti

Že od lanskega leta deluje na Čuhotskem polotoku ruska geološka ekspedicija, razdeljena v tri oddelke. Skupine, ki so delovale visoko v gorah, oddaljene druga od druge več sto kilometrov, so začle proti koncu lanskega leta v težak položaj, ker so silni snežni meteži in zameli onemogočili zvezo med njimi, ter sklaščili živili in raznih potrebščin za taboreenje. Lani v drugi polovici novembra so se napatili k glavnemu skladišču ekspedicije trje traktorji z živili. V polarni noči v neprestani borbi z besednimi naravnimi elementi so se traktorji prerili do ekspedicije. Nad Čuhotskim polotokom so ves mesec divjali snežni meteži. Šele proti koncu decembra se je traktorjem posrečilo prispjeti do ekspedicije, da so izročili živila in kurivo.

Skoraj istočasno s traktorji so prispelo do taborišča štiri sani s pasjo vprego iz Bankarena. Na saneh so pripeljali petrolej, bencin in kožuhe. Tudi s Smidtovega rtiča se je posrečilo predrti pomožni ekspediciji na saneh do taborišča. S Smidtovega rtiča bi bila morala odleteti do ekspedicije letala Čuhotske eskadrile. Dva meseca je gosta megla s snežnimi meteži onemogočala start. Šele v prvi polovici januarja sta prileteli dve letali nad taborišče in vrgli ekspediciji kožuhe. Poveljnik čuhotske ekspedicije pilot Kaminskij je posetil taborišče še trikrat in vrgel članom ekspedicije nad 100 kg živil. Ekspedicija je uredila bizu taborišča zasilno letališče

in je tako zdaj v zvezi z zunanjim svetom. Ob zadnjem posetu je pripeljal pilot Kaminskij v taborišče 700 kg svežega mesa in konzerv.

Najmočnejši magnet ni iz železa

V laboratorijih ameriške elektrotehnične družbe General Electric Company so razkazovali oni dan magnet, velik približno kakor dinarski novič, toda silno močan. Dvignil in držal je električni likalniki, tako da je bilo razmerje med njim in likalnikom 1:1.500. To je rekord v trajnem magnetizmu. Ta močni magnet ni iz železa, temveč iz zlitine aluminija, niklja in kobalta, nazvane po začetnih zlogih vseh treh kovin Alnico.

Zlitzino so pripravili tudi v laboratorijih General Electric leta 1935. Njene magnetne lastnosti je prvi proučil japonski profesor cesarske univerze v Tokiu Michi. Odtlej se Alnico mnogo rabi povsod tam, kjer so potrebni trdni magneti, torej ne taki, ki postanejo prehodno magnetični v električnem toku, recimo v motorcih in motorjih vošbe, v radiu, v zvočnikih itd. Alnico dobi visoko trajno magnetičnost tako, da se zelo počasi ohlaja. Da bi se privlačnost še povečala, so pritrtili k deščici iz alnina kovinski obod. Ta osredotoča magnetične silnice tako kakor leča svetlobne žarke.

Kako je nastalo ime »Kodak«

Ko je Georg Eastman po svojih uspehih sklenil izdelati fotografski aparat za vsakega, je iskal zanj primerno ime. O krstu Eastmanove ljudske kamere pripoveduje E. A. Jameson v svoji knjigi »Milijoni iz nič«: Dobiti mora pametno, simpatično, kratko, prijetno, zveneče ime, ki se lahko izgovori in zapomni, ki bi se pa ne moglo zamenjati z imenom kakega človeka ali drugega blaga. Eastman je imel zelo rad črko K. To je bila začetna črka deklisnega imena njegove ljubljene matere. K, kako polno in krepko zveni ta črka in kako lahko jo človek izgovoril! Dve črki K sta se mu zdeli še krepkejši in tako je prišel na svoje fantastično ime kodak. 4. septembra 1888 je prijavil svoj Kodak št. 1. Veljal je 25 dolarjev. V petih urah je napisal zanj prvi učbenik. Mesec dni pozneje je že sledil Kodak št. 2. Oglašilo se vzbujalo pozornost: pritisne na gumb, vse drugo opravimo mi. Kodak. Ta originalni stavek in nasvet je takoj pograbil humor. Šele karikaturnisti so mu prinesli popularnost. Gilbert in Sullivan sta uvrstila v svojo komično opero »Utopija« cel deklisni balet s kodaki na najlepše nožice Londona. O kodaku je pisal Rudyard Kipling, povsod so se pripovedovali o njem dovtipi in anekdote. Beseda kodak je prišla tako v modo.

E. Kirchberger „Policez mrlič“

Inženir Hark se je vzravnal in pogledal ostro v temo. Ni verjel, da bi bil ta mož edini, ki mu je sledil v podzemlju. Sklenil je dvigniti se gori, prekoračil je nepremično ležeče detektivovo telo, se zavil čez stroj in pognal mehazem. Dvignil se je. Strojnica je bila prazna, toda Hark še vedno ni verjel. Skočil je s plošče in se približal drugemu stroju v ozadju strojnice. — Zdaj pa roke kvišku, fant! — mu je zaklical mož, ki je stopil iz teme in nameril pištolo na njegovo glavo. Inženir Hark je srdito zaklel in odskočil. Njegova desnica je segla nazaj, kjer je imel v hlačnem žepu samokres. Po strojnici je zadonel zamokkel strel, ki se je odbil od sten in utihnil brez odmeva. Mož, ki je ustrelil, je imel na cevi pritrjen priguševalec. Hark je osuplo zrl na svojo roko. Iz nje je curljala kri. Rana je bila točno sredi dlani. — Oprostite mi morate, toda jaz sem najboljši strelec v armadi — je govoril glas neznanega moža, ki mu je bil prestrelil roko. — Halo! Kaj pa počenjate tu? Pri čuvajevih nogah ležeči mož se je zgnil. Vidnih bil je v položju glavo zopet na zemljo. Stari

čuvaj je zmajal z glavo in se sklonil k njemu. Prijel ga je za ramo in mu zakričal na uho: — Vstanite, prijatelj! Kaj mislite, da se more tu spati? Detektiv Križ je sedel in si pomel čelo. V glavi mu je brnelo in ni se mogel spomniti, kaj se je bilo z njim zgodilo. Bilo mu je slabo tudi od želodca. Veliki črni krogi so mu plesali po možganih in počasi so nehali sukati se. Topo je zrl na čuvaja in počasi ga je spoznal. Tudi krogi v glavi so se ustavili in od sten lobanje se je odbila beseda. TRESOR — Kaj je s tresorjem? Nekaj tu ni v redu. — Ali sta ona dva še doli? In kako sem prišel sem? S težavo se je postavil na noge. — Z menoj boste morali na ravnateljstvo. Kako ste pa prav za prav prišli sem? — je godrnjal očanec in mu svetil v obraz. — Ne govorite neumnosti! Tu so ljudje, ki se zanimajo za tresor, — je zakričal Križ. — Kakšen tresor? — je izbulil očanec oči. Dostojanstveno je zmajal z glavo in segel previdno po pištoli. Križ ga pa ni pustil dolgo razmišljati. Saj mu je itak nekaj šepetal, da pride poznapo. Segel je v žep in potegnil iz njega legitimacijo. Pomolil jo je očancu pod nos. — Detektiv! — se je ustrašil čuvaj. — Da — in tu ostanete. Pripravite pištolo in streljajte po vsakem, ki bi se tu ganil. In tedaj je videl stari čuvaj nekaj, kar mu je odprlo brezbova usta v nemi grozi. Kar streslo ga je, ko je opazil premikanje stroja, pogrezajočega se v globino.

— No, ta je pa dobra. Ze trideset let hodim tod, pa kaj podobnega še nisem videl. Sklonil se je nad prepadom pred seboj in napeto prisluhnil. Križ je zadržal na hodniku korak. Počasi se mu je jasnilo v glavi. Tu doli je že bil. Nekdo mu je bil izbil iz roke pištolo in ga omamil. Najbrže s kloroformom. Zavesti ni bil povsem izgubil. Videl je drugega moža, ki mu je trenutek po napadu posvetil v obraz. Drugi mož je imel usnjeno torbo — ta malenkost se mu je bila globoko vtisnila v spomin. Potem ga je ta mož privlekel do dvigala in dvignila sta se gori. Seveda — tako je bilo. Hotel je menda krikniti, zadržati tega moža, pa ni mogel ganiti niti z jezikom, niti z rokami. Potlej je pa izgubil zavest in bil je onesvečen, dokler ga ni našel čuvaj. — Da, oni drugi mož je imel usnjeno torbo v roki. Detektivu se je skrčilo srce od strahu. V usnjeni torbi so bili načrti. Hitel je gori. Tresor zapirajoča vrata so bila odprta na stezaj. Presenetila ga je strašna vročina in gost dim, ki se je valil v svetlobnem stožcu njegove svetilke. Kaj je z blagajno? Ozka svetloba je padla na to, kar je bila prej je-klena blagajna. Kriknil je od jeze. Vrh je-klene blagajne je bil prezezan, ne — prežgan. V zadnjem upanju je posvetil v blagajno. Prazna! Obrnil se je in hitel k izhodu. Dvignil se je gori, pahnil čuvaja od vrat in zdrljal po hodniku. Hotelo se mu je kričati. Morda še ni vse izgublje-

no. Morda se mu bo posrečilo zgrabiti oba zločinca. Planil je v ravnateljev kabinet liki bomba. — Blagajna! — je skoraj zakričal ravnateljju Hajeku v obraz. Ravnatelj ga je ledeno pogledal. Njegov obraz ni kazal nobenih sledov razburjenja. — Vem! Izropana! — je dejal ledeno. — Kako — kako? — je zajecjal Križ in sedel. — Ali ste zgrabili onega drugega moža? Pustili smo ga vam, da bi si tudi vi priborili nekaj slave v tem primeru, — je dejal Hajek smeje. — Bil sem omamljen... — Pojdite z menoj! Stopila sta v sosedno sobo. Detektiv je obstal na pragu kakor vkopan. Za mizo sta sedela dva moža. Eden je imel okove na rokah. To je bil inženir Hark. Drugi mu je smeje pogledal v obraz, rekoč: — Menda me ne poznate — polkovnik Krup sem. Mož, ki ga je davi inženir Samek zapodil iz delavnice!... Križ je sedel. Preveč je bilo vsega za to noč, ni mogel zbrati svojih misli. — Sledil sem vašemu delu delj časa, — je nadaljeval polkovnik mirno, — in če bi bili pazili, bi me bili lahko večkrat opazili v različnih podobah. Škoda, da je vam Samek ušel, nisem vedel, da je tam doli in pa s temle tu sem bil zaposlen. Bal sem se tudi, da sami temu ne boste kos. Opazoval sem vas skozi okno, kako premišlujete in čistite orožje. — Torej to ni bil... — je zašepetal Križ.

Ženske prisiljene k poklicnemu delu

Dr. Vlado Schmidt nakazuje posebne probleme poklicnega svetovanja za dekleta

Ljubljana, 11. marca

Na predmočnem zaključnem predavanju Splošnega ženskega društva, ki se je vršilo v okviru materinskega tečaja na ženski realni gimnaziji, je govoril znani psihotehnik dr. Vlado Schmidt o posebnih problemih poklicnega svetovanja za dekleta. Predavatelj je med odgovori na posamezne probleme poklicnega svetovanja za dekleta in izbire poklica iznesel frapantne ugotovitve, ki si jih velja ogledati v zvezi z ostalimi njegovimi izjavami.

Misel o potrebi poklicnega svetovanja za dekleta je tudi pri nas že prodirala, ni pa soglasja, ko gre za vprašanje, ali naj se dekleta tudi postopno pomoči svetovalnice pri izbiri poklica. Na kratko je predavatelj pojasnil glavne smernice, ki jih svetovalnice upoštevajo pri poklicnem svetovanju in ki veljajo v enaki meri za dekleta in dekleta. To so: osebna vidika — zmoglost in nagnjenje za določen poklic ter gospodarski vidik — možnost zaposlitve. Nato pa je predavatelj tudi pojasnil, da je svetovanje poklica dekletom nekaj, kar zahteva ločene obravnave, ker v tem primeru nastajajo posebna vprašanja, ki niso pereča pri svetovanju fantom. V čem je razlika med obema skupinama?

ZAKAJ SE ODLOCI ZA POKLIC MOSKI — ŽENSKA?

Razlika med obema skupinama je predvsem v tem, da je nujnost izbire poklica za fante po sebi razumljiva, glede deklet pa se mnogi vprašujejo, ali je sploh potrebno da si izberejo poklice. Drugič si fante izbirajo poklice z namenom, da ga bodo vršili vse življenje, za mnoga dekleta pa je poklic le priznan ali nepriznan provizorij, zasnili izhod in vprašanje je, če je to pravilno. Tretjič je treba odgovoriti na vprašanje, v koliki meri so za izbiro poklica važne fiziološke razlike obeh spolov, to je, kateri poklici so prikladni telesni konstituciji in kateri ne. Četrto je treba ugotoviti kateri poklici predvsem odgovarjajo dekletom po zahtevah, ki jih stavijo na duševne zmoglosti in petič, kateri poklici so za dekleta posebno ugodni ali neugodni iz gospodarskih razlogov in iz razlogov rodbinskega življenja.

75% ŽENSK V LJUBLJANI MORA ISKATI ZASLUŽKA

Ne da bi se spuščal v svetovno nazorska razpravljajna glede vprašanja, ali je sploh potrebno da si dekleta izberejo poklice, je dal predavatelj najbolj eksakten odgovor s tem da se je zatekel k lepi znanosti statistiki. Zaključkom statistike pač težko ugovarjajo še taki svetovni nazorski argumenti. Iz števil, ki jih je predavatelj izbral iz ljubljanskih statističnih podatkov, preprosto posnemamo njegove izsledke:

Po podatkih ljudskega štetja iz 1.1931 je bilo v Ljubljani 26.432 moških, 31.325 žensk. Moških torej 4.893 manj. Po istem štetju je bilo v starosti (godnih za poroko) od 20.—60. leta 16.400 moških in od 15.—50. leta 19.446 žensk. Moških torej 3.544 manj. Toliko žensk se v Ljubljani sploh ni moglo poročiti iz enostavnega razloga, ker je bilo moških za ženitev toliko manj na razpolago kakor žensk. Kaj pa, če se moški v razdobju godnosti za ženitev niso poročili? Število neoženjenih moških je bilo v tem razdobju 7.519. Če pristoječo to število k prejšnjim, dobimo skupno 11.063 žensk, to je 53% vseh žensk med 15.—50. letom, torej nad polovico, ki z zakonom niso preskrbljene in ki zato morajo izvrševati samostojne poklice. Za te velja da so jim mož. družina in materinstvo iluzorne možnosti, skratka nemožnosti, poklice pa življenjska nužnost.

A k temu dejstvu se priključujejo še druge okolnosti, ki lužnost zakona kot edino pravi ženski poklic se bolj potrjujejo. Umrljivost moških je večja od umrljivosti žensk. Zato je več vdov kakor vdovcev. Pokojna 35-letne vdove, ki nima svojih prihrankov, jo postavi pred vprašanje za službo. S takimi se poveča število žensk, ki so primorane izvrševati poklice. Pridružijo se še vprašanje, ali so danes razmere res take, da dekletu ni treba misliti na poklic in zaslužek tudi če se je poročila? Vsako ve, koliko odstotkov poročenih žensk je prisiljeno prijeti za delo, da pomaga družini in to ne le iz delavskih, temveč tudi že iz srednjih slojev. Mnogo porok je možno skleniti le pod pogojem, da bo tudi žena zaslužila.

Vsa ta razmišljanja privedejo končno do zaključka, da je danes v Ljubljani vsaj 75% žensk primoranih odločiti se za kak poklic, ki jim bo donosil zaslužek. Ker pa nobeno dekletu poprej ne more vedeti, ali se bo moglo poročiti, ali bo prisiljeno izvrševati kak poklic, sledi, da se mora kakor vsak fant tudi dekleta izobraziti za poklice in da ne sme smatrati izbrani poklice le za provizorij, temveč za dejstvo, ki ga bo treba v večini slučajev stalno izvrševati.

Medtem ko prepuča strokovnjakom kompetenco za odgovor glede vprašanja, v koliki meri so fiziološke razlike med spoloma važne za izbiro poklica, odgovarja predavatelj na vprašanje, kateri poklici odgovarjajo ali ne odgovarjajo dekletom glede njih duševnih zmoglosti. Obsejme se je v svojih izjavah pomudil pri obsejni problematiki razlike med moško in žensko duševnostjo, o kateri se posebno zadnja tri desetletja mnogo razpravlja. Glavno razliko vidi predavatelj v tem, da doživlja moški parcelno, t. j. le z gotovim izsekom duševnosti posebej ženska pa kompleksno, t. j. z vsemi ostalimi izseki duševnosti skupno.

POMEN POSEBNE ŽENSKE DUŠEVNOSTI

Način ženskega mišljenja je torej drugačen od moškega, toda s tem se ni rečeno in tudi ne dokazano, da je slabši od moškega. Kakšen pomen pa ima ta posebnost, omenjena kompleksnost ženskega doživljanja, za probleme poklicnega svetovanja dekletom in za življenje ženske v poklicu? Ker ženska doživlja bolj enotno kakor moški, je na poklice navezana z vsemi plastmi svoje duševnosti ali pa sploh ni. Poklic doživlja kot življensko nalogo ali kot nujno zlo. V poklicnih svetovalnicah dekleta mnogo bolj oklevajo in se težko odločijo za izbiro poklica. Podrobnejša analiza značaja mnogokrat pokaže, da se tako dekleta namerava poklicu prav resno posvetiti. Zato mora svojo odločitev prav resno pretehtati, ker podzavestno slutiti, da gre pri njej za več kot le za uspeh v poklicu; da gre za njeno osebno srečo sploh.

PO SPOLU RAZLIČNI INTERESI NA POKLICU

Nadaljni vidik ki ga mora svetovalnica upoštevati, so različni interesi moških in žensk. Interes ženske za neko vrsto dela je važnejši čimtelj kakor interes moškega. Če upoštevamo kot eno izmed osnovnih smernic poklicnega svetovanja uvaževanje nagnjenja interesa posameznika do nekega poklica, postane ob priznanju kompleksnosti ženskega doživljanja razumljivo, zakaj je to še posebno važno za dekleta. Uspeh ženskega poklicnega prizadevanja zavisi v prvi vrsti od čustvenega odnosa do dela. Če delo žensko zanima, ga bo dobro vršila, tudi če zanj ni bogve kako zmogla. Če pa je ne veseli, ga bo slabo vršila kljub se tako razvitim zmoglostim in naporu za moškimi, ki lahko neko delo veseno dobro vrši čeprav ga ne zanima. Vloga ženskega odnosa do predmeta, do naloge, je zaradi enotnosti ženskega doživljanja važna tudi za poslovanje njenih poednih intelektualnih, razumskih funkcij. Stvari, ki žensko zanimajo, si zapomni bolj kakor moški in obratno. Isto velja za pozornost in še za nekatere intelektualne funkcije. Glede inteligentnosti, ki pa ni predmetno opredeljena temveč je pretežno formalna psihična funkcija, pa velja, da je ženska inteligentnost bolj konkretna, praktična in receptivna. Kljub kvalitativnim razlikam v inteligentnosti pa v smislu kvantitativnosti lahko rečemo, da med moško in žensko inteligentnostjo ni prav nobene razlike. Predavatelj pravi, da ta trditve ni nikakr resolucija kaknega bojevitnega ženskega kongresa, temveč izsledke večih desetletijev inteligentnih preskušanj.

ŽENSKE SI SAME NE ŽELIJO VODILNIH MEST

V zvezi s tem je ob dejstvu, da so ženske nešteto krat dokazale, da znajo po inteligentnosti celo tudi prekositi moške, pa je zanimivo, zakaj žensk vendarle ne najdemo na vodilnih mestih v javnih in privatnih poklicih? Na to vprašanje daje predavatelj odgovor, ki bo morda posebno med ženskami samimi naletel na ugovor: ženske zato ne dosežejo vodilnih mest ker si jih same ne žele. Predavatelj je imenja, da tudi v poklicu ljubi ženska prvenstveno tak način dela, kjer ne posluje na lastno iniciativno temveč kjer s svojimi zmoglostmi lahko pomaga nekemu drugemu. Zato je za nadpovprečno inteligentno žen-

ska idealen poklic poklic asistentke v znanstvenem laboratoriju ali tajnice pri moškem, ki je v ospredju dogajanja. Tako vidimo, da se tudi v poklicnem udejstevovanju prebije na dan socialna funkcija ženske, ki ima sicer svoje idealno torišče v rodbinskem življenju.

KATERI POKLICI SE PRILEGAJO ŽENSKAM?

Na kraju je predavatelj naglasil, da so ženske bolj spretno in da nad moškimi posebno prevladujejo v spretnosti rok, da imajo bolj razvite nekatere čute in pa zmoglost za razlikovanje barv. Zato se jim prilagajajo tisti poklici, kjer so predmet dela odrasle osebe ali otroci; skrb in vzgajanje, torej socialni, zdravstveni in pedagoški poklici: porodna asistentka, začetna sestra, pestunja, učiteljica, profesorica, zdravnica, poklicna svetovalka, praktična psihologinja, privatna ali društvena tajnica in podobno. Nadalje gospodinjstvi poklici, ki so prikladni tudi zato, ker lahko poklicne izkušnje in znanje s pridom uporabijo, če se poročijo. Od moške bolj bogata in živa fantazija in zdrav umetniški okus jih usabljujejo za poklice, ki te zmoglosti zahtevajo. Pri teh lahko prevladuje duševno ali ročno delo. Primerni so nadalje poklici, ki zahtevajo dobro razvite čute in potrpežljivost, vestnost, skrbnost, vztrajnost in točnost. Statistike iz Češkoslovske kažejo, da so se ženske v teh štirih skupinah poklicev najlepše uveljavile tako po kvaliteti dela kakor tudi po številu zaposlenosti v primeri z moškimi. Izbira poklica pa mora biti vedno individualna in ne sme odločiti le vprašanje, kateri poklici so za dekleta, temveč kateri poklici je primeren za konkretno deklet.

Zaključno vprašanje: Kaj pa če se poklicna ženska poroči? Poklicna izobrazba in delo nista izgubljena. Ugovor proti poklicni izobrazbi in delu, češ, da bi se potem take ženske ne hotele poročiti in bi s tem padala rodnost naroda, ni utemeljen. Predavatelj je prepričan in ne tako neutemeljeno, da bi večina žensk rada obesila svoj poklic na klin in ga zamenjala s prevajanjem otroškega vozička, zakonski sreči poklicna izobrazba ne bo škodovala. Žena, ki je bila v poklicu, bo imela več razumevanja za poklicno delo moža, kar bo ugodno vplivalo na domače ozračje in s tem tudi na dobro vzgojo mladega rodu.

Iz Celja

—c Prekinjen občni zbor, Streliška družina v Celju je imela v četrtak zvečer v Celjskem domu svoj redni letni občni zbor, ki ga je v odsotnosti obolelega predsednika g. Janka Wagnerja vodil podpredsednik g. inž. Greiner, nameščenelec tvrtke Westen. Občni zbor je odobrila poročila funkcionarjev. Za predsednika je bil zopet izvoljen g. Janko Wagner. Za volitev ostalega odbora so bili stavljeni trije predlogi in sicer predlog g. ravnatelja Kralja, predlog dosedanje uprave in predlog g. Essiga nameščencea tvrtke Westen. Ker se občni zbor ni mogel zediniti in tudi uprava ni imela pooblastila, da sklene kompromis, je bil na predlog poveljnika 39. pp. generalštabnega polkovnika g. Mihajloviča občni zbor prekinjen in preložen za 14 dni.

—c Denar so našli, oporoke pa ne. Kakor smo poročali, je umrl pred kratkim v svojem stanovanju v Prešernovi ulici v visoki starosti 93 let upokojeni učitelj g. Ivan Kunšič. Pokojni je v zadnjih letih pred svojo smrtjo večkrat izjavil svojim znancom, da bo zapustil svoje premoženje Olesjevalnemu in tujskoprometnemu društvu ter Dijaški kuhinji v Celju. Po Kunšičevi smrti so našli v njegovem stanovanju 21.000 din gotovine, ki jo je bil v teku let v preslečkih dvignil iz dveh denarnih zavodov. Pozneje so tudi našli odprto kuverto, na katero je bil pokojni zapisal besede: »Zaodje sporočilo — testamente! Kuverta pa je bila prazna. Ugotovili so tudi, da je iz stanovanja izginila pokojnikova zlata ura z verižico Policija je ukrenila vse, da čimprej pojasni zadevo. Izgleda, da je oporoke neko ukrajal, vendar pa tudi ni izključeno, da je pokojni napisal oporoke že pred leti in jo pozneje umičil, kuverto pa s hranil.

—c Župni in medžupni cross-country za prvenstvo posameznikov, društev in žup bo priredila celjska sokolska župa v nedeljo 2. aprila ob 10.30 dopoldne na letnem telovadišču Sokolskega društva Celja-matic na Glaziji Pregra za člane bo dolga približno 5 km, za moški naraščaj 2,5 km, za članice in višji ženski naraščaj pa 1,5 kilometra. Prijave je treba poslati celjski sokolski župi do 26. tm. Tekmovanje bo zelo zanimivo.

—c Celjane in okoličane vabimo na koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske, ki bo v ponedeljek 13. tm. ob 20.15 v veliki dvorani Celjskega doma. Koncertni spored bodo izvajali: Poljanar Ljudmila (sopran-solo), Sancelin Mirca

(klavir-solo), Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske s svojo solistko Poljko Zupanovo. Dirigent ravnatelj Mirko Polič. Opozorjamo, da bo nastopil celotni pevski zbor Glasbene Matice s 100 člani. Ponovno opozorjamo na ta pomembni koncert, za katerega so sedeži že v prodaji v knjigarni Gorčar v Celju.

—c Nočno lekarniško službo ima od sobote 11. tm. do vstete petka 17. tm. kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

—c Kdo bo bodoči župan celjski? Celjska »Nova Dobra« objavlja: Mnogo se o tem zadnje čase piše po časopisih in zlasti se razpravlja po Celju, kdo bi naj bil mož zaupanja one skupine, ki je ob zadnjih volitvah dobila v Celju ogromno večino. Vse kaže, da je mož tega zaupanja odvetnik dr. Vorišč, za katerega se zavzema tudi zlasti skupina organizirane slovenske mladine, ki je vzela energično in enodušno v svoje roke celjsko kulturo in začrtala bodoče smerice kulturnega življenja v doslej tako zaostalem Celju.

—c Razstava portretov. Znana celjska umetnica ga. Vera Fischer-Pristovškova bo priredila od nedelje 12. tm. do vstete nedelje 19. tm. II razstavo portretov v dvorani Mestne hranilnice v Celju. Razstava bo odprta vsak dan od 8.30 do 19.

—c V celjskem gledališču bo uprizorilo Sokolsko društvo Celje-matic drevi ob 20. učinkovito veseligr »Zadrega nad zadreg« v režiji br. Stanka Perca. Sodelujejo znani in priljubljeni celjski diletantji. Za predstavo vlada zelo živahno zanimanje.

—c Sokolsko mladinsko akademijo bo priredilo Sokolsko društvo Celje I v soboto 1. aprila ob 20.30 v Narodnem domu. Spored bo zelo pester in zanimiv. Sodeloval bo salonski orkester celjske železničarske godbe. Na akademijo opozorjamo vse, ki se zanimajo za vzgojo sokolske mladine.

—c Sokolski zvočni film »Oj leti, sivi Sokol!« bo predvajal prihodnji teden v kinu Unioni Sokol bo priredil predstavo za odrasle v torek 14. tm. ob 16. 18.30 in 20.30, za mladino pa v sredo 15. in četrtek 16. tm.

—c Zanimiva nogometna tekma. V nedeljo 12. tm. ob 15. se bo pričela na Olimpijevem igrišču v Gaberju podsavezna prvenstvena tekma med SK Olimpiem in Atletiki. Ker sta obe moštvi sedaj v razmeroma dobri formi, bo srečanje gotovo zelo živahno in napeto, pričakujemo pa, da bosta moštvi predvajali lepo in fair igro. Sodil bo g. Presinger.

Radioprogram

Nedelja, 12. marca

8: Kmečki trio. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. — 9.45: Verski govor (g. dr. Roman Tominec). — 9.45: Tercet Stritar poje narodne ob spremljevanju harmonike (g. A. Stanko). — 11: Pisan drobšč (plošče). — 11.30: Koncert opernih dvošplov. Sodelujejo: gđc. Vera Majdičeva, g. Svetozar Banovec in Radijski orkester. Dirigira D. M. Sijanec. — 13: Napovedi, poročila. — 14: Operetni zvoki (plošče). — 17: Kmet. ura: Vzorni nasadi (g. Fr. Kafol). — 17.30: Veseli godci, vmes slavni glasovi (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Predav. inspekcije Drž. obrambe. — 19.50: Klavirski koncert lahke glasbe (gđc. Herta Seifert). — 20.15: Vesele volje! (Radijski orkester in Fantje na vasi). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Originalna švicarska godba (bratje Malenšek). Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 13. marca

12: Oddih v deveti deželi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zdravstvena ura: Paberki iz vsakdanjega zdravstva: O spanju (g. dr. A. Breclj). — 18.20: Orkestralni koncert (plošče). — 18.40: Umetnostni značaj stajerja (g. dr. Franc Stele). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Ljubljana v luči starih potopiscev (Rudolf Dostal). Ljublj. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Rezervirano za prenos. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emonac«. Konec ob 23. uri.

Torek, 14. marca

11: Solška ura: Glasbeno predavanje o kitari. Kitara kot solo instrument in za spremljavo. Vmes prevajanje na instrumentu (g. Stanko Prek). — 12: Iz Mozartovega carstva (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Gosli in kitara (g. prof. Karel Jeraj in Stanko Prek). — 14: Napovedi. — 18: Pester spored (Radijski orkester). — 18.40: Problem malega naroda (g. dr. Fr. Veber). — 19: Napovedi poročila. — 19.30: Nac. ura: 100letnica redne privatne pošte v Srbiji (Dimitrije Djordjevič) Bgd. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Valensteinov tabor (plošče). — 20.20: Claude: Zamenjava, drama (člani Nar. gledališča v Lj.). — 21.30: Koncert lahke glasbe (Radijski orkester). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Nadaljevanje koncerta lahke glasbe (R. o.). Konec ob 23. uri.

Sreda, 15. marca

12: Pjesni iz zvočnih filmov (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Kvintet trobil. — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: a) Slovanski delež pri odkritjih v Africi v 19. stol. (g. dr. Valter Bohinec); b) papirnati zmaji (g. M. Zor). — 18.40: Racionalizacija industrije (g. Avgust Kuhar). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Razvoj opere v Zagrebu (Antun Dobronič) Zgb. — 19.50: Erirodopisne zanimivosti (g. prof. Fr. Pengov). — 20: Koncert frančiškanskega cerkvenega zbora (sodeluje gđc. Valerija Heybalova), vmes orgle solo (p. Salv. Majhenič). — 21.15: Salonski kvartet. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Orglice in harmonika (gg. Petan France in Stanko Avgust). Konec ob 23. uri.

Četrtek, 16. marca

12.00: Angliške skladbe (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Znani plesni orkestri (plošče). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Koncert Radijskega orkestra. Foerster: Fantazija iz op. Gorenjski slavček. — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Predavanje saveza Sokola kr. Jugoslavije. — 19.50: Deset minut zabave. — 20.00: Koncert komornega tria (gg. prof. J. Ravnik I. Šlaus in Č. Šedlbauer). — 20.45: Saksophon in ksilofon (plošče). — 21.15: Citre solo, g. Ivo Kosl. — 22.00: Na-

povedi, poročila. — 22.15: Iz naših spoviger (Radijski orkester). Konec ob 23. uri.

Petek, 17. marca

11.00: Solška ura: Mitja Ribičič: Znanilke pomladi, Mladinska igra (izvajajo brezp. učit. abitur. vodi Marica Ribičič. — 12.00: Pozdravi iz Slovenije. — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Ženska ura: Vrtnariti bomo začeli (gđc. Lojzka Blatnik). — 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Naša književnost za časa vojne (Djur Gavela). — 19.50: Kotiček SpD: Triglavska stena pozimi (g. Anderwald Benca). 20.00: Koncert skladb prof. Pavla Sivca. Sodelujejo: ga. Zlata Gjungjenec, Julij Betetto, Miloš Žihel, pomnožen R. o., dirigent D. M. Sijanec. — 20.00: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

Sobota, 18. marca

12.00: Kar brez napovedi plošče hitijo z njih pa navepi veseli donjjo. — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Operni spevi K z R. o., poje ga. Zlata Gjungjenec. — 14.00: Napovedi. — 17.00: Otrška ura. — 17.50: Pregled sporeda. — 18.00: Za delopust, igra Radijski orkester. — 18.30: Prenos slavnostnega obnega zbora društva »Pravnik«. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Giuseppe Barbanti-Brodano, dobrovojec v srbsko-turški vojni 1876 (M. Ristič) Bgd. — 19.50: Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar). — 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Prenos iz Maribora: Jožefovanje v Mariboru; Izvajajo: ravnat. France Hra. stelj (zgodov. del) mag. ur. Franc Kramberger (reportaža) pevski zbor Slov. pevskega društva »Maribor, dirig.: Janez Ev. Gsparič. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober konec, igra Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

GOSTILNA »NAŠE MORJE«

LJUBLJANA, PUHARJEVA ULICA (ZA FIGOVCEM)

Sporočam, da je prispela nova pošiljka prvovrstnega dalmatinskega vina. Crno, opolo, belo. — Danes in v nedeljo kravice, penice! Za obilen obisk se priporoča

NAZOR VLADO

Električna centrala v Krku (otok Krk) lče za 15. ali najkasneje 31. marca t. l. kot prvega

strojnika

samca od 28.—35 let, ki je sposoben, da vrši službo s pogonom Dieslovega motorja Leobersdorf in Ganz in da lahko tudi sam izvede eventualno potrebna popravila. V poštev pridej oni, ki so bili že nameščeni v silni službi. — Ponudbe z navedbo plače poslati Električni centrali na Krku.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

F

Dotrpel je danes naš nadvse ljubljani sin, brat, bratranec in vnuk, gospod

FRANCI GORŠIČ

Pogreb dragega nepozabnega bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 4. popoldne iz mrtnišnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Kržu.

LJUBLJANA, dne 11. marca 1939.

Žalujoči ostali.

Za malo denarja novo elegantno obleko, ako prinesete Vašo staro v prebarvanje ali kemlično snajenje v naše sprejemališče

M. PREZELJ, Vošnjakova ul. 4

kjer se sprejema za Ant. Wagnerja iz Radovljice. Razne barve in lepi izdelki so vedno na ogled. Vsa oblačila se vam lepo zlikajo in so kot nova. Odprto tudi čez opoldan!

Večje

avtomehanično podjetje

sprejme v delo prvovrstnega, izkušenega avtomehnika za vsa v stroko spadajoča dela in popravila. Prednost imajo trezne osebe z dolgoletnimi spričevaji. Ponudbe je nasloviti na upravo »Slov. Narod« pod šifro »Prvovrsten 304«.

PREVOZ

kuriva, pohišta, strojev in raznovrstnega blaga v in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili Vam oskrbi hitro in poceni

Špedicija Turk, Ljubljana

MASARYKOVA C. 9 (TEL. 21-57)

nasproti tovrstnega kolodvora

Potrebni ste razvedrila, zato hitite vsi v

kavarno „Central“

na koncert in ples. Nova godba! Začetek ob 8. uri zvečer. Vsako soboto in nedeljo vso noč odprto!

Čenjene dame opozorjam na svoje skrbno izbrane, zares krasne

srebrne kanadske lisice

za pomladno sezono.

SMOLE JOSIP, krznar

Šelenburgova ul. 6/L (Poleg glavne pošte). — Telefon 38-37.

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, najboljšega očeta, brata, zeta, svaka in strica, gospoda

Fleréta Viktorja

prokurista Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani

ga obsuli s cvetjem ter počastili na katerikoli način njegov spomin in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, naša priročna hvala.

LJUBLJANA, dne 11. marca 1939.

Globoko žalujoči ostali.

MALI OGLASI

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko - Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. MEDARNA. Prva specialna trgovina za med. Ljubljana, Židovska ul. 6. nudi prvovrsten sortirani cvetlični med lastnega pridelka in od najzkušenejših čebelarjev po najnižji ceni. Na debelo in drobno. 12 T

POUK

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. Strojevni pouk. večerim tečaji od 1 do 4 mesece. oddelki od 7 do 8 in od 9 do 10. Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno pricetek p. guben Christofov učni zavod. Domobranska cesta 15 - Na večer. strojevnicar. 264

Linolej

za kuhinje ima najceneje v zalogi SEVER - Ljubljana. Strokovno polaganje linoleja.

Vel ka izbira

MODNIH KAMGARNOV in SUKNA za nove pomla danske obleke in površnike za gospode

R. MIKLAUC
Pri "SKOFU" LJUBLJANA LINGA JEVI ULIC 3
Pred Skofljo 3
70 letnica obstoja zato posebne ugodnosti!

KLISEJE
ENOTIN VEČBARNEJ
Jugografika
SV. PETRA NAŠIP ST. 23

PUST je žepe posušil, v čevljih luknje naredil. Zato se ne obupaj, brate, poceni nove naredim podplate! Trupej Franc, splošno čevljarstvo, Dolenjska c. 7. 841

MESANO TRGOVINO najraje na Gorenjskem, v znanem v najem. Ponudbe na naslov: Svetina Bogdan, Zirovnica. 840

SPECERIJSKO TRGOVINO v prometni ulici Ljubljane, kupim ali prevzamem. Ponudbe na Strah, Maribor, pošto ležeče. 847

GOSTILNA PUTRIH priredi danes in jutri domačo zabavo s plesom. Izborna vina, gorka in mrzla jedila. Vljudno vabljeni. 860

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

MOSKO OBLEKO črno, skoraj novo, ter črnorjavo in modne hlače v dobrem stanju takoj prodam. Ogleda se v nedeljo od 9. do 10. dopoldne. Gregoričeva ul. 17 a, pritišče levo. 828

AKO PRODAJAS RUPLES OGLASUJ V MALI OGLASNIK "SLOV. NARODA" NAJČENJEŠI IZDALEK

SUHE BOSANSKE CESPLJE 1 a, zaboj 10 kg Din 80.-, zaboj 25 kg Din 170.-. Sveža jajca, zajamčena, 720 kom. Din 410.-. franko podvoz - razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 829

SPALNICE in drugo pohištvo po skrajno nizki ceni naprodaj. - Ogleda se v št. Vidu nad Ljubljano št. 36 (tik zadnje tramvajске postaje). 826

CEPLJENO TRSJE sadno drevje, divjake - nudi Zihner Franjo, Zamušani, Sv. Marjeta, Moškanjeci. Zahtevajte cenik! 827

SEMENA prava erfurtška, uradno preizkušena dobita v trgovini pri **M. WIDMAYER LJUBLJANA** Cankarjevo nabrežje št. 3 Podružnica: Gyrseva c. 51 Stojnica: Nabrežje 20 septembra

SIVALNI STROJI proti gotovini kakor tudi na obroke. - Zahtevajte prospekt! Sprejema zastopnike Josip Uršič, sivalni stroji, kolesa, otroški vožčki, Celje, Narodni dom. 23/T.

RAZLIČNO POHIŠTVO se razprodaja po nizki ceni. - Vprašati Štefan Stojan, Teharje št. 6. 767

PLETILNE STROJE (Flachstrickmaschinen), tvorniško nove, za 50% niže cene od tovarniških, prodamo, in to: enega št. 8-60 cm za 4.000 din, enega št. 7-60 cm za 4.000 din, dva št. 10-30 cm po 800 din, dva št. 12-30 po 80.- din. - Vprašati: Brača Hirsler, Zagreb, Gajeva 9a. 823

RESILNI AVTO ali 12 sedežni avto in Chevrolet šasijsko ugodno prodaj - Oton Paar, Jesenice. 824

SUH LES vsakovrsten, ladijska tla, parkete, furnir, prodaja Lavrenčič & Co., Ljubljana, tel. 24-74. 851

TEM POTOM

obveščamo naše cenjene odjemalce, da dobavimo po nizkih cenah različna drevesa za okras in drevorede, žalujke, cvetlično grmovje, vedno zeleno grmovje, plezalke, grmovje za ograjo, gozdne sadike, različno igličasto drevje (konifere), sadno drevje itd.

Cenik na zahtevo brezplačno! Uprava veleposestva v Tišini, pošta Rankovec (Prekmurje)

50 PAR ENTILANJE azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbovc. Velika zaloga perja po 7.- din. »Julijana«, Gosposvetska cesta 12. 8. 1

ZA VSAKO DRUŽINO NAJLEPŠA OBLACILA Posebno moške obleke, trenčkoti, krasno perilo itd. si nabavite najbolje in najceneje pri **PRESER**, Ljubljana Sv. Petra cesta 14

Sveže najfinišje norveško **ribje olje** iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

MOŠKI, ki trpite na seksualni nevrastnosti ali odnosno **impotenci**, nezadostni funkciji spolnih žlez, duševni depresiji, poskusite **OKASA**

100 tablet 220 din 50 tablet 110 din ki so jih mnogi zdravniki preiskovali in so kot hormonski preparat odobrili. Pošiljamo naravnost. Poštne ne zaračunavamo.

LEKARNA MR. ROZMAN, Beograd, Terazje br. 5. Izvozna oanka. Reg. S. br. 5732-1934

VRTNE OGRAJE železobetonske, hitra dobava. Načrte, proračune, vsa stavbna dela poceni in solidno izvršuje **RUDOLF FERCELJ**, stavbeno podjetje pri novi cerkvi v šiški pri Ljubljani. 551

POKUPITE SE TUDI VI!

4832-446 Čevlji iz gume, praktični za tople deca, ki pohaja daleč v šolo. Za večje in šole kakor tudi izven nje. Podložene so s toplo flaneasto podlogo.

4892-5457 in močni otroški čevlji iz diftina, s čvrstim in elastičnim gumastim podplatom. Razpojeni deci za igre naj bolj primerni.

4851-6469 Najbolj zahtevani otroški čevlji iz finega laka, z zaponko in močnim usnjim podplatom.

4891-64853 Lepi otroški, nizki čevlji iz laka, z okrasnim jezikom preko nartar (riste). Štev. 23-26 din 49.-, št. 27-30 din 69.-, št. 31-34 din 79.-

4822-44660 Okusni in močni otroški čevlji, izdelani iz močnega boksa, z usnjim podplatom in usnjeno peto. Št. 35-38 din 79.-

4825-66650 Gosp. ti elegantni čevlji so za Vas. Izdelani so iz finega rjavega boksa, okusno okraseni s krokom in s polvisoko peto.

4805-6532 Čevlji iz črnega diftina, z angleško peto in okrasnim jezikom. Služili vam bodo dobro za vsako priliko.

4425-66662 Čevlji ud bneza kroja se bo porila Va a nora svobodno. Izdelani so z črnega diftina, z apartnim okra om iz laka.

4837-48622 Čevlji za uradnike, trgovce in obrtnike. Dostopni so vsakemu žepu in trpežni. Izdelani so iz boksa, z usnjim notranjkom in nerazrgljivimi podplati.

4827-64627 Čevlji in udobni moški čevlji iz boksa tubaste oblike, z usnjimi kovanimi podplati in usnjeno peto.

4839-66648 Elegančni in močni moški nizki čevlji, s po no noma novim okrasom iz rjavega usnja in usnjim podplatom.

4828-67257 Elegantni sporniti čevlji iz najfinejšega telečjega boksa izdelani po angleškem modelu s krilnimi kapicami, okrasnimi z luknjicami, z dvojnimi usnjim podplatom in široko peto. Spadajo v kategorijo naših najboljših čevljev. Naš ponos.

Bata

VRTNE MALINE 12 sadik 30 din, 25 sadik 50 din s poštino vred pri: Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica, p. Maribor. 857

SPALNICO orehova imitacija, lepa oblika, po zelo nizki ceni prodam. - Bitenc, mizarstvo, Gosposka ul. 10. 862

JABOLKA štajerska, lepa, prodam - tudi posamezne zaboje. Pojasnila: Jesenice, Krekov trg, Vila Vidic 858

POZOR! Ceneje oddajam sadna drevesa, najnovejšje vrtnice, leptičice, obrezujem strokovno. Zg. Šiška 40 (pod hribom) in dnevno na šentjakobskem trgu. 861

FOTOAMATERJEM nudimo prvovrstne kopije po 75 par. razvijanje filma 2 din, sveži filmi 8-12 din »Pokrajinske razglednice«. Nakup in prodaja rabljenih fotopredmetov. Fotografina Vošnjakova 4 (blizu Slamiča). 859

DOPISI Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

BOLJŠI GOSPOD dobro situiran, s stalno službo, išče simpatično prijateljico - lahko ločenka ali vdova z lastnim stanovanjem. Tajnost zamljena. - Ponudbe s polnim naslovom na upravo Sl. Naroda pod »Ljubezem v pomladi«. 848

STANOVANJA DVOSOBNO STANOVANJE se odda s 1. aprilom. Pokopališka 32. 843

SLUŽBE

DVA POMOČNIKA in enega vajenca, dobrega risarja, - sprejema silkarsko-plekarsko podjetje Franc Jeme, Blede. 834

GUVERNANTO ki bi kuhala za sebe in za žensko dete 2 in pol leta stara, to je, da bo otroku nadomestovala mater in vzgojiteljico, iščem. Ponudbe z navedbo plače pošljite na Oskarja Horvata, Vrnjaka Banja. 859

VSAKI OSEBI ali družini nudi stalen zastavek »MARA« Maribor, Orožnova 6, Celje, Slomškov trg 1, - Pletilnica - razpošiljalnica. 22/M

OPERNA KLET" V LJUBLJANI

sporoča, da je prejela novo pošiljko odličnih dalmatinskih vin, kakor: **BELO VISKO** **BELO VUGAVO** **PRAVO RUZICO** **VISKI OPOLO in ZLAHTNO CRNINO** Posebnost: prošek »JADRANSKI BISER«!

Vsako sredo in petek velika izbira raznovrstnih plemenitih morskih rib Okusna topla in mrzla jedila vsak čas na razpolago. Za obilen obisk se priporoča **M. LOZIC**

Makulturni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

POSEST

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

LEPA STAVBISKA po 1000 m² prodam takoj v mestu Mariboru. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »4«. 24. M.

»TRIBUNA« F. BATJEL
LJUBLJANA, Karlovška cesta 4 - Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

Največja izbira **umetnih cvetlic** Naročila strokovno izvršuje **Milena Zor Ježek**, Franciškanska ul. 8, dvorišče

Obratne prostore

prikladne za vsako obrt, malo industrijo ali skladišče, oddamo na Vidovdanski cesti 3 takoj v najem.

NENAČADNO FENKA

a kljub temu zajamčeno zanesljiva! **„OLLA“ GUM.** Manjvredne imitacije energično odklonite, gre za Vaše zdravje!